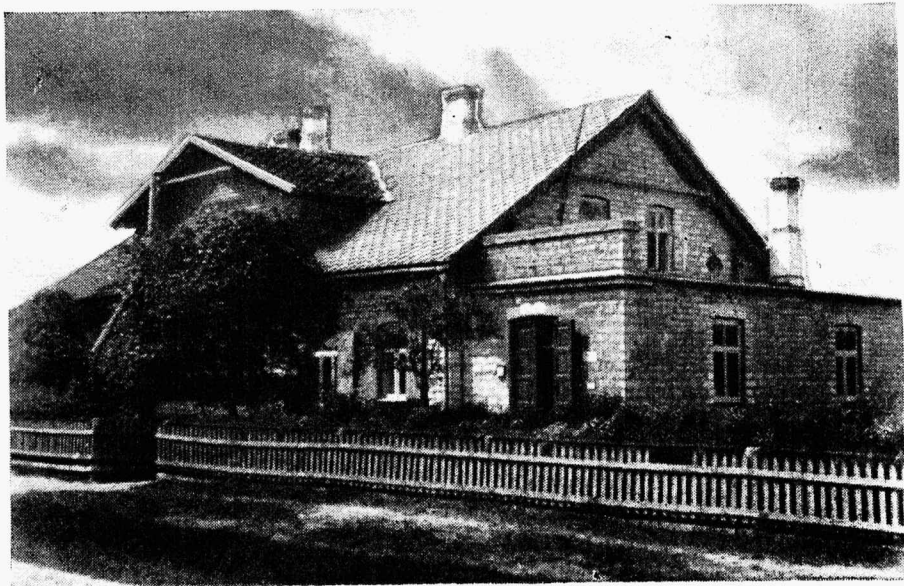

POSTISARV

Nr. 11 1939

I G A

mööduva

24

tunni

*sündmused nii kodu- kui ka
välismaal leiate aegsasti
vara hommikul ilmuvast*

«Päevalehest»

*Pealeselle juhtkirju, huvipak-
kuvaid reisikirjeldusi, vesteid,
romaane ja muud huvitavat*

Kirjandust

KOOLIRAAMATUID

KOOLITARBEID jne.

soovitavad suures valikus

«Päevalehe»

RAAMATUKAUPLUSED

Tallinn, Pärnu mnt. 10, Pikk 2

POSTISARV

21

POSTI-, TELEGRAAFI-, TELEFONI- ja RAADIOTEENIJATE AJAKIRI
 POSTI-, TELEGR., TELEFONITEENIJATE KUTSEÜHINGU, TEHNILISE ALA TEENIJATE ÜHINGU
 ja TALLINNA PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU HÄ'ALEKANDJA * ILMUB KORD KUUS

№ 11 (75)

November 1939

7. aastak.

Tehnilise isikkonna ettevalmistamisest postiametkonnas

Alates möödunud aasta suvest on toimunud postiametkonnas isikkonna ettevalmistamine uutal alustel, mis on määratud „Postiametkonna isikkonna ettevalmistamise juhtnõõrides“. Selle aja keskes on nimetatud juhtnõõride kohta „Postisarves“ võetud sõna kahel korral. Esimest korda varsti pärast juhtnõõride kehtima hakkamist — „Postisarves“ nr. 10 — oktoober 1938, A. Postalicus — „Isikkonna ettevalmistamine postiametkonnas“, ja teist korda ligi aasta hiljem — „Postisarves“ nr. 8/9 — august/september 1939, H-ik — „Postiametkonna isikkonna ettevalmistamisest“.

Isikkonna juurdekasvu ja väljaõppe küsimus omab tõesti niivõrd olulist tähtsust, et selle kohta maksab sõna võtta. Pealegi ringkirjalises nr. 160 IeJ, 18. 6. 38, millega need juhtnõõrid saadeti asutistesse, palutakse „teatavaks võtta, et see kord arvatavasti vajab üksikasjus veel mõndagi viimistlemist lähema paari aasta jooksul saadavate kogemuste kohaselt“.

Mõlemad nimetatud sõnavõtjad kuuluvad ilmselt mittetehnilisse perre — käsitelles ametnik-õpilaste ettevalmistust.

Järgnevais ridades tahaksin tuua esile mõningaid mõtteid tehnilise isikkonna ettevalmistamisel ja nende ajakõrgusel hoidmisel.

Ühinedes A. Postalicuse mõttega, et vana korra juures oli isikkonna etteval-

mistus ebaühtlane, ja H-ik'i mõttega, et uus kord on annud positiivseid tulemusi, ei saa seda nn. uut korda, s. o. „Postiametkonna isikkonna ettevalmistamise juhtnõõridega“ kehtima pandud korda, siiski pidada kõigiti täiuslikuks. Need juhtnõõrid kahtlemata täpsustavad õpilasteks võetavate isikute valikut ja selektsiooni, sisaldavad ettekirjutusi ja juhatusi õppetöö läbiviimiseks — määritlevad isikuid, kelle ülesandesse see kuulub; määritlevad eeleksami ja ametieksami läbiviimise korda ning täpsustavad mõningal määral õppekavas ettenähtud ainete ulatust.

Kui nn. vana korra juures sündis eeltoeteldu enam-vähem aegade jooksul väljakujunenud tava alusel ja eri-aegadel antud ning eri-kohtadest leitavate ettekirjutuste kohaselt, siis on nüüd kõik materjal ja ettekirjutused koondatud üheks tervikuks. Kuid, nagu kogemused näitavad, tekib nende juhtnõõride alusel tehnilise isikkonna ettevalmistamisel teatavaid raskusi, ja töötulemused, hoolimata püüdest, jätavad mõningaid puudusi. Neid raskusi ettevalmistamisel ja puudusi töötulemustes tahangi mõtteavalduse korras esile tõsta ning esitada kaalumiseks ettepanekuid neist ülesaamiseks.

Tõesti, peamist tulu õppetöö läbiviimisel kõnesolevate juhtnõõride alusel saavad õpilased, nagu säärasel ühisel

veendumusel on nii A. Postalicus kui ka H-ik. Enne nende juhtnõõride olemasolu oli õpilane teataval määral omal käel uurimiste toimetaja. Vastavate ettekirjutuste puudumisel ei tunnud keegi end olevat eriti kutsutud olema õpilasele alaliseks juhiks. Õpilasel puudus vajaline ülevaade läbi võtta vajalisest ainestikust ja vastavaist allikaist, kust üht või teist leida. Nüüd aga saab õpilane kätte täpselt piiritletud õppekava ühes õppeallikate äratähendamise ja seisab pidevalt õpetaja ev. õpetajate kontrolli all, mille tõttu temal õppetöö on muutunud märksa kergemaks.

Mis puutub juhtnõõridega kehtima pandud õppekavadesse, siis sellest küljest ei paku uus kord eriti palju uut. Uut vahest ainult selle poolest, et kavasid on täiendatud mõningate ainetega, mis koormavad õpilasi ja millega tutvumine õpilastel nende piiratud õppeaja jooksul paratamata võib sündida vaid otseselt teenistusalasse puutuvate ainetel läbivõtmise headuse arvel. Mõtlen siin aineid nagu nendest osale on vihjanud oma kirjutustes nii A. Postalicus kui ka H-ik.

Oma kirjutuses eelviimasel „Postisarves“ seab H-ik küsimuse: „kumba vajab postiametkond peamiselt: — teoreetikuid või praktilist tööjõudu?“ ja vastab: „vajatakse mõlemaid, nii teoreetikuid kui ka praktiliselt vilunud või väljaõppinud töömehi“. Edasises arutelus tõestab ta aga, tuginedes ca aasta pikkusele kogemusele õpilaste ettevalmistamisel uue korra alusel, et, hoolimata isikkonna ettevalmistamise juhtnõõride nõudest valmistada ette isikuid, kes oleksid teoreetikud ja praktikud ühes isikus, nende juhtnõõride alusel ettevalmistatud isikud kannatavad tihtilugu praktilise ettevalmistamise puudulikkuse all. Põhjuseks sellele leiab ta olevat, nagu selleks kartust avaldab juba kohe pärast „Postiametkonna isikkonna ettevalmistamise juhtnõõride“ kehtima panekut oma kirjutuses „Postisarves“ A. Postalicus, et õppekava on liiga ulatuslik ja õppeaeg liiga lühike.

Olles kõnesolevat teemat käsitlevate mõttega päri, tahaksin neid omalt poolt täiendada veel mõnede põhjuste esiletõstmisega, mis on ilmnunud mehaanik-õpilaste ettevalmistamisel. Enne seda peatuksin küsimuse juures, mida mõista teooria ja mida praktika all. (Arusamatuste ärahoidmiseks tahan siinjuures kindlasti naelutada kinni asjaolu, et ma

ei taha mingil määral alahinnata mitte-tehnilisel alal töötajate kaasteenijate tööd, tööoskusi ega teenistusalaliste ülesannete täitmiseks nõutavaid teoreetilisi teadmisi. Alljärgnevad mõtted toon esile ainult selleks, et selgitada, kuidas võiks korraldada ettevalmistust postiametkonna tehnilistele jõududele ja mida teha nende ajakõrgusel hoidmiseks. Võib-olla on minu poolt esitatud mõtted rakendatavad ka ametnik-õpilaste ettevalmistamisel). On erinevus postiametkonnale ametnike ettevalmistamisel ja tehnilise isikkonna ettevalmistamisel. Õpilased peavad õppeaja kestes omandama tegeliku töö oskuse, peavad õppima praktiliselt täitma neid ülesandeid, millede täitmiseks nad valmistuvad, peavad omandama nii-ütelda vajalike käte vilumuse. Pole mõeldav, et iga ametnik ühesuguseid ülesandeid sooritaks erinevalt, on vaja juhiseid kõikide ametkonnas esinevate ülesannete teostamiseks. Need on koondatud seadustesse, määrustesse, juhtnõõresse. Neile lisanduvad veel mitmesugused ringkirjad, käskkirjad jne. Lisaks käte vilumusele peab õpilane ka nendega tutvuma, et teada, kuidas üht või teist toimingut sooritada või kuidas käsilolevat ülesannet täita. Ametnik-õpilase ettevalmistamisel kujutaks seega käte vilumuse omandamine praktikas ettevalmistamist ja seaduste, määrustike, juhtnõõride jne. tundmine tema teoreetilist pagasit. Teisiti on see aga mehaanik-õpilasega. Lisaks neile kahele peab tema veel tutvuma mitmete elektrotehnika-, mehaanika-, füüsika- ja keemia-seadustega. Kuna ametnik-õpilase „teooria“ moodustub — kui nii võiks väljendada — juriidilistest ettekirjutustest, toimingute kirjeldustest, tähiku-vormide ja takside tundmisest, siis mehaanik-õpilasele lisandub sellele veel teadmiste pagas nn. inseneri-teaduste valdkonnast, teatav arv teadmisi tehnikaalalt. Kuna tehnilisel alal töötaja juba oma esimeses ametiasemes tihtilugu peab olema tööjuht, ei aita tal ainult eeltoodust, vaid ta peab omandama ka oskuse töid korraldada ja juhtida, ta peab omandama tööorganisereerimise oskuse.

Need asjaolud tingivadki tehnilise isikkonna ettevalmistamisel erinevate meetodite rakendamist eksploatatsiooni-ala teenijate ettevalmistamisest. Kehtiv kord näeb ette teooria ja praktika õpetamist paralleelselt: õpilane loeb läbi teatavat ala käsitlevad määrustike ja juhtnõõride paragrahvid, siis tutvub tegeliku töö juu-

res nende ülesannete teostamisega ja harjutab nende täitmist, saades vastavalt töötäitjalt selgitavaid ja täiendavaid juhatusi. Hiljem ta süvendab oma teadmisi veelkordse lugemisega. Kindlaks põhimõtteks on, et teoreetiline ettevalmistamine seaduste, määruste ja juhtnõuude alal jääb õpilase enda hooleks. Kogemused on näidanud, et mehaanik-õpilaste ettevalmistamisel pole need põhimõtted täiel määral rakendatavad. Vähe on sellest, et õpilastel on alaliselt silme ees läbi võtta vajaline kava ühes allikate äratähendamisega.

Allikatena on antud paragrahvid tehnilise teenistuse juhtnõuudest. Tehniliste küsimuste äraõppimiseks puuduvad õpilasel aga vajalised õpikud. On soovitatud nende küsimustega tutvumiseks kasutada keskkooli füüsika-õpikuid. Neist ei leia aga kaugeltki kõike vajalist materjali ega ole ka antud materjal esitatud küllaldaselt sobival kujul. On selge, et tehnilise teenistuse juhtnõuud ei saa olla tehnikaala küsimuste õpperaamatuiks, vaid võivad sisaldada ainult ettekirjutusi ametkonnas esinevate tehniliste tööde läbiviimise kohta. Väljudes teatavast kokkuvõttepõhimõttest on siiski meie tehnilise teenistuse juhtnõuude püütud koostada nii, et need võiksid osaliselt täita ka tehniliste õpikute ülesannet. Jättes kõrvale põhjuste uurimise ja esiletoomise, pean tähendama, et soovitud siht on jäänud saavutamata: tehnika-ala juhtnõuud on kahjuks kohati väga ebasobivad iseõppimiseks. Mõnd osa on käsitledud liiga laialdaselt, liiga teoreetiliselt, nii et sealt olulise leidmine osutub õppijatele võimatuks. Samas kõrvale on teine osa liiga pealiskaudne ja üldsõnaline, et saada asjast ülevaadetki, veel vähem selget teadmist. Ka on need mitmeti iganenud, kirjeldades vanatüübilisi seadmeid ja töömeetodeid, mis on juba asendatud uutega.

Olukorra täiuslikuks hüvitamiseks ei piisaks aga ka eeskujulike tehniliste õpikute olemasolust. Oma küllaltki suure õpetamise-praktika alusel võin kindlasti tõendada, et äärmiselt suuri raskusi valmistab matemaatika ja tehnikaalaliste teoreetiliste küsimuste iseõppimine. Viimane nõuab teatavat tehnilist mõtlemisviisi, oskust tehnikaalasse puutuvaid küsimusi mõista ja lahendada ning teadmisi tulusalt tegelikkuses rakendada, mida aga sündinud andena vähesed omavad. Postiametkonda mehaanik-õpilaseks on viimasel ajal tulnud peamiselt humanitaar-, vä-

hemal määral reaalkeskharidusega noormehi, mitte aga tehnilise keskharidusega isikuid — niipalju kui võin tõendada isiklikest kokkupuutumistest õpilastega. Selle põhjuseks on meil ametkonnas tehnilistele tööjõududele makstavad suhteliselt madalad palgad ja õpilaste äärmiselt väike tasu eriti, sest tehnilise keskhariduse omajad leiavad märksa paremini tasuta- vaid töökohti. Humanitaar- kui ka reaalkeskharidusega isikud pole aga koolis saanud vajalist tehnilist mõtlemisviisi, rääkimata nimetamisväärsist tehnilistest eelteadmistest. Nende omandamine peab sündima õppeaja kestes. Alles pärast kindla tervikliku aluse saamist võib toimuda enda täiendamine tehnika alal vastava literatuuri abil.

Tehnilise isikkonna ettevalmistajad kohtadel ongi jõudnud neile äratundmistele ja — olles sunnitud kõrvale kalduma juhtnõuude põhimõttest — võtnud kasutamisele tehnika-ala õpetamisel teatava loengute-korraldamise või tundide-andmise süsteemi: asjatundja poolt teoreetiliste ainete süstemaatilise selgitamise ja nende praktikasse rakendamise äranäitamise.

Siin põrgatakse aga mitmele takistustele. Esimeseks osutub kohapealsete õpetajate endi teadmiste puudulikkus. On täiesti ilmne, et õpetaja teadmiste tase peab olema märksa kõrgem õpilastele selgitada vajalisest kavast. Selles suhtes ei teki raskusi Tallinna Telefonivõrgul, kus teenib rida tehnilise eriharidusega insole. Halvem on aga maavõrkude olukord, kus õpetajaiks on tehnilise jaoskonna juhatajad. Viimaste teoreetilised teadmised piirduvad peamiselt — nagu seda isiklikul kõnelusel avameelselt on tunnistatud — juhtnõuudest hangitutega ega saa seega kuigi suurelt ületada õpilastele õpetatavat kava. Oma teadmiste täiendamisel osutub takistuseks vastava literatuuri puudumine. Isiklikku raamatukogu ei jõua, selle kõrge hinna tõttu, keegi endale hankida. Postiametkonnal leidub aga vajalist kirjandust minimaalseimal hulgal.

Eriasutistes õpilaste ettevalmistamisel tekib raskusi ka sellega, et koha peal puuduvad mitmesugused tehnilised seadmed. Seetõttu osutub õpilastel mõnes võrgus võimatuks praktiline tutvumine kas või näit. akumulaatoreiga, võimendajiga, kaablivõrgu üksikosadega jne. Nendega võiakse tutvuda vaid kirjelduste

abil. Nimetatud asjaolude tulemuseks on väga erineva tasemega tehnilised jõud.

Mitmed alad ja ained õppekavas on nähtud ette üldjoontes läbi võtta. Kindlasti teeb õpilasele raskusi omal käel jõuda selgusele, mis on oluline, mis kõrvaltähtsusega. Seegi eeldab aine-õpetaja poolt teatava kokkuvõtva ülevaate andmist asjast, s. o. loengu korraldamist või tunni andmist. Kavas leidub aga ka niisuguseid alasid, milledega õpilane oma õppeaja kestes tegelikkuses kokku puutuda ei saagi — kas või selle tõttu, et teatavaid töid tema õppeaja kestes ei teostata, vaid missuguste tööde täitmisega ja neid käsitlevate ettekirjutustega tuleb tutvuda ainult teoreetiliselt. Ka need alad peavad leidma õpetajailt seletuste andmist õppetundide korraldamise teel.

Niisuguse õppemeetodi rakendamisel on üheks suureks raskuseks asjaolu, et tähendatud tundide andmine raiskab õpetajate tööaega, takistades nende otseste teenistusülesannete täitmist. Läbivõetav kava on vägagi ulatuslik, ja see tuleb õpetada selgeks vaid kuue kuuga. Sageli ollakse sunnitud õppetöid korraldama oma vabast ajast, saamata selle eest mingit kompensatsiooni. Ka praktiliste alade õpetamine mõjub halvavalt nende töötäitjate ülesannete läbiviimisele, kes sellega on kohustatud tegelema. Siin on täiesti õigustatud A. Postalicuse väited „Postiametkonna ettevalmistamise juhtnõõride“ kehtima paneku puhul ilmunud kirjutuses, kus ta tõendab, et õppetöö segab õpetajate otsest tööd, ja tõsiselt hinnatav ning pooldatav tema soovivaldus, et õpilaste ettevalmistamise töö normitaks.

Eespool oli tähendatud, et mehaanik-õpilaste õppekava on vägagi ulatuslik, selle läbivõtmiseks ettenähtud aeg aga liiga lühike. Suunates peapüüde rahuldavale eksamisooritamisele, langeb õppetöös pearõhk nii ettevalmistujail kui ka ettevalmistajail (sest juhtnõõride järgi kontrollitakse õpilase teadmiste kaudu ka õpetajate eneste arusaamist ja teadmisi omal alal!) teoreetiliste teadmiste hulga tõstmisele. Paraku on aga selle tulemuseks, nagu kogemused näitavad, puudulikke praktilisi kogemusi ja oskusi omavad tehnilised jõud.

Õpilaspõlves puuduliku praktilise ettevalmistuse saanud noored mehaanikud omal käel tööle asudes sageli teostavad mitmeid töövõtteid ebaotstarbekalt. Vanemate kaasteenijate töökoormatuse tõttu

viimastelt mitteküllaldast selgitust saades toimivad nii-ütelda tundmuste järgi, kasvatades sisse ebaõiged töövõtted, mida paraku võidakse hilisemaile uustulnukalegi õpetada.

Laskumata õppekava üksikasjalisemale analüüsimisele tähendaksin, et seda tuleks mõnes osas revideerida. Piirata võiks vist küll ka mehaanik-õpilase õppekavas üldainete osa, nagu seda soovitavad oma kirjutustes ametnik-õpilaste õppekava kohta nii A. Postalicus kui ka H-ik. Veel võiks jätta ära mitmete niisuguste alade läbivõtmine, mis käsitlevad tehnilise jaoskonna juhatajate kompetentsi kuuluvaid ülesandeid. Põhjalikumalt läbivõtmisele peaksid kuuluma aga niisugused alad, nagu elektrotehnika teooria rakendamine mitmesuguste praktiliste küsimuste lahendamisel, aparatuuri teoreetilised küsimused, skeemide lugemise oskus jne. Seejuures mõtlen peamiselt sellele, et õpilase tööraamatus näidatud allikaist hangitavad teadmised ei tohiks olla küllaldased, vaid puht-tehnilistes küsimustes peaksid mehaanik-õpilased saama tõhusa ja täiusliku ettevalmistuse.

Ainese läbivõtmiseks ettenähtud õppeaega tuleks aga pikendada, et võimaldada küllaldast süstemaatilist teoretil. alade läbivõtmist ja peamiselt saavutada vajalisi praktilisi oskusi. Kehtiva õppekorra ja -kava juures peab praktiliste alade õppimine kahjuks jääma täiesti tagaplaanile, ja praktilisi oskusi hakatakse omandama alles pärast ametieksami sooritamist. Niisugune olukord ei tohiks aga olla kuidagi lubatav.

Käsitelnud raskusi ja puudusi „Postiametkonna isikkonna ettevalmistamise juhtnõõride“ rakendamisel mehaanik-õpilaste ettevalmistamisel, peatun järgnevais ridades lühidalt ka montööride ettevalmistamise küsimusel. Nende ettevalmistamiseks on ette nähtud kuuekuine õppeaeg. Seejuures peab montööri-eksamile valmistuja sooritama õppetööd oma vabal ajal. Õppemeetodina on ette nähtud sama mis mehaanik-õpilaste ettevalmistamisekski. Omades montööri-eksamile ettevalmistujaiga küll vähem kokkupuutumist kui mehaanik-õpilastega, võin siiski saadud kogemuste alusel kinnitada, et ka siin ei taha ülesseatud põhimõtted olla tegelikkuses rakendatavad.

Kui mehaanik on teataval määral tehniliste tööde juhtijaks ja ka mitmesuguste kantsleilise ning arvutusliku iseloomuga ülesannete täitjaks, siis montöör on pea-

miselt tegelik tehniliste tööde täitja. Ehk küll mõlemad peavad olema „nii teoreetikud kui ka praktiliselt vilunud töömehed“ — missugune postiametkonna teenijaile ülesseatud nõue on väljendatud kirjutuse alguses — peab siiski märkima, et montööril peaks praktiline vilumus ületama teoreetilise pagasi. Temalt nõutavad teadmised nii seaduste, määrustike ja juhtnööride tundmises kui ka tehnikaala teoreetilistes küsimustes võivad olla suhteliselt märksa väiksemad nõutavast praktilise töö tundmisest. Ta peab aga omama täielist vilumust kõigi praktikas esinevate tööde isiklikult täitmises. See tingib montööride ettevalmistamisel mehaanikute ettevalmistamisest erinevate meetodite kasutamist. Täiesti ilmne on, et ettenähtud kuuekuise õppeajaga osutub montööri-ametile valmistujail võimatuks omandada täielist vilumust ametkonnas esinevate tehniliste tööde täitmiseks. Ei piisa sellest, et montööri-ametile valmistujalt on nõutav ühesuvin tehnilistel töödel viibimine. Selle aja kestes võidakse omandada vaid minimaalseid teadmisi tehniliste tööde täitmises, mitte aga kuigi suurt vilumust. Põhimõttest, et ametisse palgatud montöör peab eksamile valmistuma oma vabal ajal, tuleb järeldada, et tema töölerakendamisel tööajal peab väljuma tema tööjõu maksimaalsest ära kasutamisest, mitte aga sellest, kuidas ta rohkem ja mitmekülgselt saaks tutvuda ametkonnas esinevate töödega.

Mul on olnud juhtumeid kontrollida montööri-eksamile minna soovijate teadmisi, kelledest mõned on juba aastaid postiametkonnas töötanud päevatöliste-na, kuid hoolimata sellest ometi ei omanud vajalist ülevaadetki kõigist ametkonnas esinevaist tehnilisist töist, rääkimata tõhusast vilumusest ja töö tundmisest. Ei aidanud siin vabal ajal omal käel õpitud teoreetilised teadmised. Kuidas võiks siis loota, et ühesuvisse plus kuuekuise ettevalmistuse saanud montööri-eksamile valmistuja on suuteline rahuldama eksami nõudeid ja omama täit vilumust, kui seda ei suuda aastaid töötanud ja pikemat aega ette valmistunud päevatöline, — üldhariduslik tase on ju mõlemal ühtlane. Kuigi eeldada, et vabale montööri kohale palgatud montööri-eksamile valmistujat rakendatakse kordamööda kõigile töödele, et võimaldada talle kokku puutumist ja harjutamist mitmesugustel tööaladel, peab tõsiselt kahtlema, kas ta

suudab kuue kuuga saada täit vilumust kõigi tööde täitmises.

Parimagi tahtmise juures osutub eksamile valmistujal võimatuks oma vabal ajal küllaldaste teadmiste hankimine juba selletõttu, et sel ajal enamikke töid ei tehta, vaid nende täitmine toimub ajal, millal eksamile valmistuja on seotud oma otseste teenistuskohustustega. Arvestades asjaolu, et montööri-eksamile valmistuja omab vaid algharidust, teeb temale enda ettevalmistamine omal käel veel märksa suuremaid raskusi kui mehaanik-õpilasele. Ka montööri-eksamile valmistujate ettevalmistamisel tuleb paratamata rakendada teoreetiliste teadmiste andmiseks tundide andmise moodust. Tõhusaks ameti õppimise võimaldamiseks tohiks küll olla täiesti omal kohal arvamine, et montööri-ametile valmistuja saaks oma ettevalmistuse töö ajal, jättes ta vaba ajale puhkeajaks ja osalt ka tööajal õpitu kordamiseks ja meeldejätmiseks.

Oma lünklikkuse tõttu tundub mehaanik-õpilaste eelkursuse kava olevat ebakohane montööri täiskavaks, vaid viimaseks tuleks koostada eri-kava.

Eeltoodud mõtteavaldustele tuginedes leian, et tehnilise isikkonna ettevalmistus tuleks rajada uuele alusele.

Nagu mõni kuu tagasi võis ajalehtedest lugeda, asutati Raudteede Talituse tehniliste jõudude ettevalmistamiseks vastav kool. Kahjuks pole mul käepärast selle kooli õppekavu ega täpset struktuuri, kuid nii palju on teada, et oli ette nähtud kasvatada igal aastal ca 30—40 tehnilist tööjõudu. Nagu nähtub „Postisarve“ teenistuslike teadete kokkuvõttest, on Postitalitus võtnud 1938. a. oktoobrist kuni 1939. a. oktoobrini 32 mehaanik-õpilast. Arvestades postiametkonnas valitsevat tehniliste jõudude puudust ja tehnilise töö pidevat suurenemist, võiks siin eeldada pidevalt ca 30—40-isikulist juurdekasvu aastas. Seega tohiks olla täiesti õigustatud säärase asutise ellukutsumine ka postiametkonna tehnilise isikkonna ettevalmistamiseks. Lõppeks pole oluline, kas see asutis eksisteeriks kooli nimetuse all või mingil muul kujul; oluline on, et tehnilise isikkonna ettevalmistamist tuleb teostada ühe keskuse juures ja õppetöö läbiviimise juhtimine panna isikute peale, kellele see oleks peatööks. Side-ala tehnilise isikkonna ettevalmistamine vastava keskasutise juures töötavate koolide kaudu on kasutamist leidnud enamikus

välisriikides ja seda täiesti põhjendatult, sest see isikkond töötab vastutusrikkal ja komplitseeritud alal, mis nõuab eriettevalmistust, mida ei saa pakkuda üldkasulikud õppeasutised.

Kuigi meie postiametkonna tehnilise isikkonna ettevalmistamiseks kujundatav õppekeskus vastava õppeasutise näol nõuab ametkonnalt mõningaid lisakulutusi, peaks siiski leitama võimalusi sellest ülesaamiseks. Tehnilise isikkonna ettevalmistamise küsimus omab niivõrd suurt tähtsust, et see väärib neid püüdeid. Pealegi oleksid need kulud suhteliselt väikesed ja kaudselt tasutaks need paremini ettevalmistatud ja teadlikuma ning ajakõrgusel oleva isikkonna suurema tööviimega ja otstarbekama tööde korraldamise ning teostamisega.

Alljärgnevas püüan lühidalt kirjeldada niisuguse õppeasutise võimalikku struktuuri ja selle kaudu saavutatavaid hüvesid.

Õppeasutise loomulikuks asukohaks oleks Tallinn, kus ei tee raskusi vajaliste õppejõudude leidmine ega ka õpilaste tutvumine praktiliste tööülesannetega siin leiduvais asutis. Õppeasutis alluks otseselt Postitalitusele ja sel peaks olema teatavaarvuline alatine õpetajate-kasvatajate kaader. Viimastele lisanduksid nn. õppeülesande täitjad, s. o. õppeasutise juurde, üksikute erialaliste loengute pidamiseks, ajutiselt lähetatud kvalifitseeritud töötajad nii tehnika kui ka eksploatatsiooni alalt. Õppeasutises antaks õpilastele teoreetilise alus kõigist vajalistest teadmistest ning lähetataks nad siis praktilisele kohapealseisse asutistesse. Nii võiks toimuda süstemaatiliselt vahelduv teoreetiline ja praktiline ettevalmistus. Õppeaeg peaks olema igal juhul üle ühe aasta, kuni kahe aastani, et õpilasil võimalduks pidev tutvumine kõigi aasta keskes toimuvate tehniliste tööde täitmisega. Algajail toimuks enamik õppetööd teoreetilisel alal, kuna nn. vanema kursuse õpilased koguneksid õppeasutisse teoreetilisele kordamisele ja teadmiste süvendamisele lühemateks aegadeks. Nad võiksid olla asutistes juba teataval määral kasulikud abijõududena — mehaaniku kandidaatidena.

Säärase õppeasutise kaudu tehnilise isikkonna ettevalmistamisel oleksid tõhusad hüved. Kui hästi ka ei püütaks üksikuis asutis õpilasi ette valmistada, selge on igal ajal, et otseseid teenistusülesandeid püütakse täita esmajoonel, jättes

õpilaste ettevalmistamise paratamata teisejärgu tähtsust omavaks ülesandeks. Nagu eespool tähendatud, õpilastele kõigis asutistes ühtlase taseme andmist ei võimalda õpetajate ebaühtlane tase ja ebaühtlased praktiliste töödega kokkupuutumise võimalused. Küllaldaste praktiliste oskuste hulka ei võimalda anda ka õpetaja lühidus. Teostades ettevalmistust õppeasutise kaudu saadaks aga ühtlaselt ettevalmistatud ja tubli kvalifikatsiooniga tehnilisi jõude, kuna siin on õpetajate kaadri peatöök õppetöö teostamine ja avanevad võimalused pikemalt ja mitmekülgsemalt praktiliste töödega tutvumiseks.

Õppeasutise otsesele ülesandele — valmistada ette mehaanik-õpilasi — võiks lisanduda veel rida muidki ülesandeid. Näiteks võidaks seal korraldada ka montööri-ametile valmistujate teoreetilist ettevalmistamist.

Erinevana mehaanik-õpilaste ettevalmistusest, kellele õppetöö algab tugeva teoreetilise aluse loomisega, peaksid montööri-ametile valmistujad — kui praktilise tehnilise töö täitjad — saama süstemaatiliselt korraldatud igakülgse praktilise ettevalmistuse kohapealseis asutistes. Hiljem antaks neile õppeasutise juures vajaline ülevaade teoreetilistest teadmistest tehnika alal kui ka ametialaliste „juriidiliste“ teadmiste kohta.

Üheks tähtsamaks eriülesandeks moodustatavale õppeasutisele kujuneks oleva tehnilise isikkonna teadmiste taseme tõstmine, neid aeg-ajalt tutvustades uute töömeetoditega, uute töövõtete, uute vaadete ja töökspidamisega tehnika valdas üldse ja sidetehnika alal eriti. Seda võidakse korraldada aegajaliste lähetamisega õppeasutise juurde kui ka õppeasutisest saadavate perioodiliste informatsiooni-ringkirjade kaudu. Tõsiselt peab kahetsema, et selles suunas pole seni peaaegu midagi tehtud. Sellest siis tulebki, nagu eespool oli tähendatud, et oleva tehnilise isikkonna teadmiste tase vaevalt ületab õpilaste õppekavas ettenähtud taseme.

Ka „Postiametkonna isikkonna ettevalmistamise juhtnöörid“ libisevad sellest küsimusest väga kergelt üle. Tõstnud esile ametialalise edasiarendamise vajaduse ja näidates selle eesmärke, lahendatakse küsimus tähendamisega: „ametialaliste liseteadmiste omandamise võimaldamiseks aga korraldatakse Postitalituse algatusel või toetusel aeg-ajalt ka kursusi

ja loenguid, kui see tarviline näib olevat". Tarvidused niisuguste ürituste järele tohiks küll olla palju suuremad, kui neid seni on leitud vajalik olevat. Mis puutub tehnilise jaoskonna juhataja kohale kandideerijailt nõutavasse eksamisse, siis seda on puudutatud väga lakooniliselt. Siin tuleks aga koostada üksikasjaline kava. See peaks sisaldama täiendavate teadmiste nõudmist tehnilistes küsimustes, eeldades suuremat süvenemist tehnikasse ja teoriasse, kui see on nõutav mehaanik-õpilastelt. Muidugi peaks see kava sisaldama täpsustatud nõudmisi ka ametialaliste küsimuste kohta. Alles nii, süstemaatiliselt täiendatuna ja pärast suuremat teadmiste hulka eeldava eksami sooritamist, võiksid tehnilise jaoskonna juhatajad olla oma teadmiste poolest tubli astme võrra kõrgemal mehaanikuist.

Edasi võiks selle õppeasutise kaudu eri-ettevalmistust anda eriülesandeliste tehnilistele jõududele, nagu automaatjarmade teenindajad, kaablitööde tegijad, missuguste alade põhjalikum läbivõtmine õpilaspõlves pole otstarbekas teatava ala kitsapiirilise tõttu.

Siin tekib aga põhimõtteline küsimus, kas mitte võtta revideerimisele vaadet, et iga tehniline agent olgu suuteline täitma kõiki ametkonnas esinevaid ülesandeid. Vahest oleks ehk otstarbekas loobuda universaalsuse nõudmisest ja suunata juba mehaanik-õpilaste ettevalmistus, pärast teatavat ühiselt antavat üldteoreetilist õpetust, mitmesugustele erialadele, nagu õhuliinide ala, kaablite ala, keskjaamade ala jne.

Ellukutsutav õppeasutis võiks kujuneda ka ühe suure lünga täitjaks meie ametkonnas, nimelt erialalisi uurimusi toimetava instituudi väljaarendajaks. Selleks tuleks aegade jooksul soetada vastavad laboratooriumid, hankida tõhusat erialalist literatuuri jne. Siin oleks õppeasutise õpetajaskond väga sobivalt ja otstarbekalt rakendatav uurimistöodele — toimetades mitmesuguseid katseid, tutvudes mujal kasutatavate töömeetodite, -võtete ja -abinõudega ning selgitades, koostööl kohapealsete asutistega, nende kasutamise võimalusi meil, et hoida meie sideala kaasasammuvana üldise tehnika ta-

semega. See tohiks olla tuluks nii sidevahendite kasutajaile kui ka, paremate töömeetodite rakendamise saavutatava kokkuhoiu läbi, postiametkonnale. See aitaks vältida olukordi, kus välismaised firmad on suutelised andma tagasihoidlikke õpetusi postiametkonnale mitmesuguste tellimuste hankimisel ja juhtima tähelepanu uuendustele, mis mujal on juba ammu läbi löönud, meil aga alles täiesti tundmatud. Ka ei tarvitseks siis meie ametkonna tehnilise ala juhid sattuda piinlikku olukorda, kas või naabermaade vastavate ametiisikute ees, kui nendega tekib mõttevahetusi või kui vastastikutel külastamistel tuntakse huvi teaduslike ja uurimuslike küsimuste kohta. Tõele au andes peab kurvastusega nentima, et meie ametkond ses suhtes on mõõdetamatus kauguses nii Soome kui ka Läti vastavaist ametkondadest, rääkimata suuremaist riikidest. Loomulikult oleks aga peamine ja praktiline tulu selles, et nii oleks loodud kompetentne keskus, kelle poole üksikud asutised võiksid alati pöörduda nõu ja selgituse saamiseks mitmete esile kerkida võivate tehniliste küsimuste puhul, mille lahendamine kohapealseis oludes tekitab raskusi või osutub tihti võimatuks. Sellesse küsimusse lähem laskumine pole aga käesolevate ridade otsene ülesanne.

Üheks tänuväärseks ülesandeks nii õppeasutise õpetajate-kaadrile kui ka uurimispersonalile oleks ametialaliselt vajalike tehniliste käsiraamatute koostamine ning täiendamine, millede abil tehnilised tööjõud saaksid oma teadmisi uuendada ja süvendada.

Käesolevad read täidavad oma ülesande täieliselt, kui siin esiletoodud mõtted leiavad kaalumisele võtmist ja võimaluste uurimist nende rakendamiseks. Ei tahaks kahelda, et hea tahtmise juures need võimalused ka leitakse. Andes neile mõtteile, neid tarvidust mööda täiendades ja parandades, konkreetseid kujund — saavutataks ametkonnale täiusliku tehnilise isikkonna ettevalmistamine, ja tehniline isikkond võiks seista alati ajakõrgusel, et täita teadlikult ja täpselt temal lasuvaid vastutusrikkaid ülesandeid.

Helmer.

Uuendage „POSTISARVE“ tellimist 1940. a. peale

Morsist ja morsistidest

Eelviimases „Postisarves“ (nr. 8/9) kirjutas H-ik postiametkonna isikkonna ettevalmistamisest, väites, et ettevalmistus teatud praktilises osas jätvat soovida. Põhjuseks olevat õpilastelt nõutav suur teoreetiliste teadmiste hulk, mis ei jätvat lühikese õppeaja jooksul õpilasele aega põhjalikumalt tutvuda õppekava praktilise osaga.

H-ik kirjutab muuseas:

„Näib nii, et kui morsil töötamist ära õppida ja iseseisvalt selle tööga toime tulla, ei piisa sellest, kui eksamil tehtud töö teoreetiliselt paistab olevat kaunis hea ehk rahuldav ja väärib komisjoni hinnet 4 või 3. Meil on viimasel ajal väiksemates asutistes (ka paiguti suuremates) märgata suurt puudust vilunud morsistidest, mis töötegemist, töökiirust väga takistab.“

H-ik väidab väga õigesti, et ei piisa õppeajast morsitöö sedavõrd äraõppimiseks, et am.-kandidaat võiks peale eksami sooritamist kohe võistelda ametnikuga, kes istunud morsi taga juba aastaid.

Kuid sellega tulid vanal „heal“ vene ajalgi paugupealt toime vaid üksikud, rääkimata tänapäeva õpilasest. Morsitöö laimatuks sooritamiseks on vaja mainitud kutsele vajalikke eeldusi, kui mitte, nagu mõned kinnitavad koguni — „morsistiandi“. Kindel on igatahes niipalju, et hea morsisti saamiseks vajatakse pikemat praktikat. Ja mitte õpilasaegset, vaid ametnikuaegset praktikat. Õpilase harjutamine morsil toimub ikka eeskätt vaid selleks, et saavutada eksamipäevaks vastuvõetavat morsikirja. Töökiirus ja vilumus saavutatakse aga töötades.

Kuid miks on siis H-iku sõnade järele „meil viimasel ajal väiksemates asutistes (ka paiguti suuremates) märgata suurt puudust vilunud morsistidest“? Kui õpilasaeg ei võimalda põhjalikku praktikat morsitöö alal, siis jooksva töö juures peaks ometi tulema vilumus ja töökiirus.

Kas mitte selles ei peitu vilunud morsistide puuduse põhjus, et meil ei ole enam küllaldaselt morsitööd? Asutisi, kus veel morsiaparaate tegevuses, võib meil peagu kümnel sõrmel üles lugeda. Isegi mõnes suuremas maakonnalinnas on morsitööd seevõrra vähe, et see kujuneb telegraafi valvekorra ametniku kõrvaltööks.

Ja küllap see olukord, et morsitöö jääb, õigem on jäänud juba, asutistes kõrvaltööks, muudab morsisti töövilumusegi teisejärguliseks. Töötades muu töö kõrval juhuslikult, kiirustades, üks-kõikuidas-läheb „meetodi“ järele, ei saa enam juttu olla tööst, mis oleks ühtlasi ka treening. Morsitöö ja morsiaparaat endisel „kuulsusrikkal“ kujul on muutumas ajalooks.

Seda teab ka iga õpilane. Ja kui tal pole erilist soovi, väljavaateid või eeldusi saada tulevikus suuremasse telegraafiasutisse morsisti kohta, ta õpib ainult eksami jaoks. Tagajärg on see, et sattudes kunagi hiljem morsil töötama, ta tööloomulikult ei rahulda suuremas asutises pidevalt töötavat morsisti. Ja ei rahuldaks ka siis, kui too ametnik õpilasena tundis eksami ajal morsitööd põhjalikult, kas või vastavalt hindetele 5. Kui teenistushuvid teda võibolla alles aastate pärast ja siiski ajutiselt kõrvaltööna sunnivad haarama morsivõtit, on ta ikkagi töös vilumatu.

On asutise juhte, kes taipavad, et praktilisem on selline tööjaotus, mille järele teatav arv vastavate eeldustega ametnike asutises spetsialiseeruvad morsistideks, tehes kõrvaltööna ka muud. Teisel aga arvatakse, et kogu asutise teenijaskond peab kõrvaltööna töötama ka morsil, sest morsi töö olla ju ometi eksami kavaski.

Sellele vastavad on tulemusedki. Esimese asutise morsistide kohta saab öelda harva — vilumatud. Teisel juhul on aga pea kõik töötajad, vabandatagu mu väljendust, kobajad, sest neil puudub pidev praktika.

Järjelikult: tänapäeval, kus morsitöö võrreldes muu tööga kahanenud asutistes paiguti peagu nullini, ei maksaks kogu ametkonna teenijaid hoida „morsivaevas“, vaid tuleks eelistada väiksema arvu kindlate morsistide väljaõpet.

Õõsiti ja vähese tegevusega tööperioodidel võiks üksikud telegrammid isegi maakonnalinnadega vahetada telefoni teel. Sest telefoni teel „morsitamine“, kuigi sellele ennustati hulle asju, töötab juba aastaid sama korralikult kui päris morse, kui mitte veatumaltki.

Tegelik teenistus näitab, et vilunud morsiste vajatakse ametkonnas vaevalt rohkem kui näiteks ametnikke, kes valdavad võõrkeeli. Ometi ei nõuta kõigilt ametnikelt põhjaliku morsitöö tundmise kõrval ka mõne võõrkeele põhjalikku tundmist. Sellel alal edasijõudmine jäetakse ametniku isiklikuks asjaks.

Kas ei oleks siis võimalik õpilaste õppeajas teha „puhast“ just morsitöö praktika arvel, milleks õpilased praegu kuldavad väga palju aega? Ometi vähemalt

90% neist asub teenistuskohadele, kus nad kunagi ei näe enam morset. Sealjuures satuvad aga nii õelda rinnutsi kokku mitmekesiste muude ülesannetega, milles neil puudulik praktika tole vähevajaliku morsi tõttu. Meil ei ole nüüd enam posti-telegraafi asutised, vaid neile on liitunud telefon, raadio, isegi raudtee. Ja enamasti on just „uustulnud“ alad töörohkeuse poolest esikohal.

Enamusel on eesõigus!

M-iss.

Märkmeid uue ArJII puhul

Teenistusalaste juhtnõõride sarjas on äsja Postitalitusest ilmunud uus ArJII (arvepidamise ja kassakorra juhtnõõride II jagu — kulude arvepidamine). Värsked juhtnõõrid osutuvad väärtuslikuks lisanduseks varem ilmunud sellelaadilisele kirjandusele. Nad on teretunud mitte üksnes teenijaskonnale, kel kutsutöö juures tuleb neid kasutada, vaid ka ametiõpilastele ja administratiivkesami sooritajaile. Eriti viimastele tohiksid uued juhtnõõrid pakkuda hinnatava käsiraamatu arvepidamise kuludeosa läbitöötamisel.

Keelelt on juhtnõõrid ladusasõnalised, kergestimõistetavad. Materjali käsitamist hõlbustavad niihästi praktiline sisupaigutus kui ka viited seaduslikele ja määruslikele alustele ja allikate loetelule, kust neid asjassepuutuvaid seadusi või määrusi leida (lk. IV). Olulise uudisena võiks ehk märkida juhtnõõride lisa — ametkonna kulude nomenklatuuri.

Viimased aastad on meie seadusandluses toonud terve rea muutusi neis eriseadustes, mis nii ehk teisiti riivavad riigiteenija vahakordi riigiga. Seoses sellega on kerkinud esile ametkonna asjaajamises rida lahendusi, mis oma uudsuselt vajavad veel selgitusi ja lähemaid juhi-seid, kuna seaduse ehk määruse paragrahvist igakord täit selgust välja lugeda ei saa.

Uues ArJII ongi rööbiti muu materjaliga toodud ka juhiseid selliste mitmetiõlgendatavate seaduslike aluste mõistmiseks ja lahendamiseks.

Mainigem neist näitena haige sõidukulu tasumist raviasutisse ja sealt tagasi; tasude maksmist üle 2 kuu kestnud haiguse puhul, eraldi koosseisulistele teenijaile ja eraldi ajutistele tööjõududele (kokkuleppepalgalistele); ametiõpitudel sihtkohas viibimise kestuse määramine ja rida muid juhtumeid, millede kohta vastavast seadusest ehk määrusest täpsaid määranguid asja lahendamiseks ei leidu.

Uue ArJII kehtima hakkamisega (1. det. s. a.) kõrvalduvad ka need eksitavad ja seadustega vastuolus olevad näpunäited, mis praegu toodud Administratiivala juhtnõõrides ja mida seni sealt kustutatud pole. Näitena vihjakem vaid Admin. juhtn. § 376, kus täie tööjõuga ajutisele tööjõule lasteabiraha maksmine võimalikuks on tehtud.

Uus ArJII täidab lünga arvepidamise juhtnõõrides. Teenijaskond koos ametiõppijaskonnaga jääb ootama nüüd samaväärseid lüngatäitmisi majapidamise ala ja abiasutiste talituste juhtnõõres.

E. M.

„POSTISARVE“

TELLIMISI

VÕETAKSE VASTU KÕIKIDES POSTKONTORITES

Postlane malereisil Argentiinas

J. TURN

Muljeid „jalaga segada“ ehk nii palju, „et ei tarvitse valetada“. — Turistide töösus Belgias. — Ekvaatori ristsed.

Nii nagu eelmisel kahel korralgi — 1936. ja 1937. aastal — nii ka tänavu esines Eesti malemeeskonnas, kes alustas reisi Buenos Airesi Rahvaste Turniirile, üks postlane ja nimelt nende ridade kirjutaja. Olin niisiis ka postlaste maleau kaitsja teiselpool maakera.

Pärast raskuste kõrvaldamist, mis maailm enesele peale pannud viisade ja sisseveolubade näol ja mis huvitaval kombel olid kõige raskemad just Argentiina suhtes, kes meid ise külla kutsus, läks sõit lahti Tallinnast 26. juulil 1939 kell 21. Olime kolmekesi ja nimelt: I. Raud, G. Friedemann ja mina, kuna saatma tulnud suurmeister P. Keres pidi sõitma alles järgmisel hommikul kell 10 — lennukiga ja Schmidt pidi liituma Saksas. Sel juhul naljatasime, et nojah Keres, kes meist klass kõrgemal — tema suurmeister, meie vaid meistrid — peabki kõrgemal reisima. See põhimõte osutus õigeks ka Raua suhtes, kes Eesti teise maletajana ronis magamisvagnis teisele korrale.

Ära saatma oli tulnud omakseid, kaasteenijaid malehuvilisi ja ajakirjanduse esindajaid. Oli lilli ja pisaraid nagu matustel. See ka arusaadav — äraolek pidi kestma 3 kuud, mille jooksul oleme omastele „väiksel kombel“ surnud.

Meil sõitjatel oli siiski merepõhja sattumise kartuse kõrval ka lootusi ja nimelt lootusi hea protsendi saavutuseks maailma suurimal maleüritusel — Buenos Airesi Rahvaste Turniiril.

Raud ütles ülikooli lõpetanud matemaatikuna selle kohta:

„Koht, mille Eesti saab Buenos Airesis, moodustab võistlejate riikide arvust niisama suure protsendi kui eelmisel Rahvaste Turniiris Stokholmis saavutatud koht seal võistelnute arvust.“ (Näete nüüd kui ebaselge võib olla täpne matemaatiline väljendus!)

Meeskonnas tugevuselt kolmas — P. Schmidt, kellega pidime liituma Saksas, oli ütnud selgemalt ja lakooniliselt: „Saame vähemalt viienda koha.“

Friedemann arvas, et kui kõik läheb

hästi tip-top ja üllatusi ei juhtu, siis Eesti tuleb 6. kohale. Isikliku võiduprotsendi kohta ta ütles lõõgivalmilt ja humoorikalt: „Pigistan võib-olla välja 50%, igal juhul aga mitte üle 100%.“

Mina pajatasin: „Ei taha ennustada liiga optimistlikult, targem on anda tagasihoidlikke lubadusi, siis on rõõm seda suurem, mida kõrgemalt edu ületab lubatu. Olen rahul, kui isiklikult saan 50% võite, üritan 60%. Keres kindlasti toob vähemalt 70%.“

Nende lootustega rinnas oleme juba jõudnud Tapalt mööda. Friedemann ja mina võtame välja oma „sõjariistad“ — malendid ja hakkame võitlema. Peagi satun raskesse seisusse, millest mind päästab Friedemanni rongihaigus.

27. 7. 39 kell 0.30 oleme Tartus, kus näeme salkkonna maleentusiaste. Pildistamine. Kiirõllejoomine.

Eesti-Läti piiril ei tunta huvi meie pagasi vastu.

Kell 6 oleme Riias, kus ümberistumine teisele rongile. Ruttan Friedemanni tagasi jaama, et toetada postindust ja saata esimesi teateid kodumaale.

Läti-Leedu piiril huvitas ametnikke ainult meie rahatagavara suurus, kuna pakide sisu vastu huvi ei olnud, tingimusel, et meie midagi sellest Leedus maha ei jäta.

Kaunase poole sõites tutvusime ühe leedu viilivabrikandiga, kes kostitas meid kirssidega, mis ei kasvavat puu vaid põõsa otsas.

Kaunasest vaja saata uus ports kirju. Raamatukapi preili ei tea aga ütelda, kui palju marke kirjale panna, siis ei oska ta ühtegi keelt peale leedu keele ja raha tagasiandmisel suvatses ta oma kassuks eksida.

Eydkaus, Leedu-Saksa piiril kogesime, et Saksa ei salli oma raha sissevedu. Ülenormised 10 riigimarka rändasid kvii-tungi vastu saksa ametniku kassasse. Lubati see raha Tallinna saata.

Saksa tollikontroll oli huvitatud muna-dest, võist, kakaost, juustust ja šokolaadist.

Ida-Preisimaal paistis silma, et kurgedel on suured õigused. Nendel olid pesad katustel ja ka telefonipostide otsas. Hak-

ka kas-või uskuma kure-juttu uute maailmakodanike juurdemuretsemise alal. Maastikul esinesid järgmised värviesemed: punased katused, mustvalged lehmad, kollased viljapõllud.

Berliinis paar tundi peatudes vaatasime linna. Ida-Lääne telg (Ost-West-Achse) jättis elektrivalgustusel avara ja lõputu mulje.

Kui Ida-Preisimaal on põllud, siis Lääne-Saksas katavad vaatepiiri kogu aeg linnamajad, vabrikud ja nende korstnad. Ka maastik on rahutum ja meenutab lainetavat merd tormi ajal. Korstnatè mets tunnistab tõhusast tööstuse tegevusest.

Aacheni piirijaamas saksa piiriametnikud on jahil peidetud saksa markade ja muu konterbandi järele, kuid seda ei leidu ei inglasel, kes meiega ühes kupees ega minul, kelle kohver esmakordselt reisi ajal muudetakse jahiväljaks. Jaama tuli rong lastega, kel ripnesid numbrid — passid kaelas. Viimased kirjad ja kaardid Saksast postkasti! ja sõit läks Brüsseli poole.

Belgia piiriametnik oli kõige vähem uudishimulik: ta tahtis näha vaid meie passi ja laevapiletit, millega me Belgiast pidime edasi sõitma.

Brüsselis ründas meid pakikandja, kes viis meie pakid hoiukohta. See lõbu läks meil maksma 20 franki ehk 2,70 krooni. Olgu siinkohal öeldud, et Belgias sõna „belga“ suhu ei võeta, kuigi see Eestis figureerib kursisedelis.

Teine, kelle poolt me lasksime end rünnata, oli hotell Roberti esindaja, kes mitme keele abil (ka vene!) veenis meid, et paremat hotelli nii odavuselt kui ka mugavuselt ei ole kuski maailmas. Heitsimegi ankru Robertisse.

Tegime ringreisi bussiga Brüsselis ja külastasime ka kuulsat Waterloo lahinguvälja, kus murti 1815 Napoleoni võim ja kus langes üle 50 000 inimest. Selle suure tapatalgu varemotel on kasvanud lokkav turistide juurdemeelitamise tööstus. Seal näidetakse nukkude abil, kuidas seisid vaenulised väed. Näidetakse ka filmi abil (1/4 tundi), kuidas see kuulus lahing toimus — ühes kisa, kära ja muusikaga. Muide Waterloo lahing ei toimunud sugugi Waterloos, vaid 5 km sellest eemal. Waterloos oli vaid inglaste staap. Monumentaalse mulje jätab Lõuna-Brüsselis kasvav pukspuu mets, mis katab 80 km² pindala. Brüsselis nä-

Eesti malemeeskond Buenos Airesis.

Tagumises reas keskel J. Tünn.

gime ka 2 toredat hiina ja jaapani paviljoni.

Lõuna pool Brüsselit on 30 000 triiphoonet, kus kasvatatakse ka viinamarju. Produksioon on 10 000 tonni aastas. Võimsa mulje jätab kohtupalee, mis olevat maksma läinud 6,5 miljonit krooni. Tundmatu sõduri haul põles igavene tuli.

Õhtul linnas toredad valgusreklaamid.

29. 7. 39. kell 8.30 sõidame Antwerpeni ja kell 14 oleme laeval, kus võtame osa Belgia Maleliidu poolt pakutavast banketist. Sellest võtab osa ka endine maailmameister Euwe, kes tuli jumalaga jätma, kuid kaasa ei sõida. Filmitakse. Kell 16.00 laev vabastatakse maistest sidemeist — jumalaga Euroopa!

Meie uue kodu nimi on „Piriápolis“ see on 13500-tonnine belgia laev. Ta on abitu sadamast lahkumisel ja teda peab avitama mõnetonnine puksiir. Pärast tunnipikkust sõitu laev peatub, et läbida paisu. Paisus laeva peatumisel leidlik jäätisemüüja kasutab laeva seismist äri huvides. Jäätisemüüja pildus oma jäätisepulki kabiiniaknaist sisse ja sai samal teel münte vastu, kusjuures ta oli kärmas müntide veeremist jalaga pidurdama.

Vaade Värskä sadamale.
Keskkel postkontor.

Kell 18.30 — esimesed päästeharjutused. Pikast reisist Antverpenist kuni Pernambuconi, mis kestis kuni 10. augustini, võin jutustada järgmist iseloomustavat:

Söök. Söök laeval oli rikkalik. Anti süüa 4 korda päevas. Hommikul kell 8 anti näiteks ploomi-kompotti, kaeraputru, muna pekiga, vasikaliha, juustu, moosi, kohvi või teed.

Kell 13.00 lõunasöök. See oli veel rikkalikum. Pahandust tekitas aga, et prantsuse keele oskusele vaatamata tundub söögikaart võrdsena ristsõnamõistatusele. Mis oskate ette kujutada säärase nime-tuste all nagu „Vogeeside mäed neegri unelma kastmes“ või „Montmatri möldri kaasavara ühes suudlusega“? Olen neid nimetusi veidi liialdanud, kuid tõe jääb püsima — nimetusel pole midagi ühist toiduga.

Kell 16.00 — tee või kohv saiaga.

Kell 19.00 — õhtusöök. Selle juurde kuulus ka vein ja puuvili.

Üldse: iga toitu ei olnud palju, kuid kokkuvõttes kõht sai rohkem kui täis. Supid ei olnud küll eesti maitse kohased. Ka lihatoitud üldiselt ei maitsenud, kuna nad olid tihti toored ja ülevürtsitud.

Reisijaid on laeval 200 ümber, kuid suuremalt jaolt mehed. Mõned mehed jannuvad naiste järele, nii ka minu kaabiinikaaslane taanlane. Ütlen: „Naiste valik laeval on väike.“ Vastab: „Kuid juhus on hea.“

Õhtuti on laeval sageli peod. Kavas on sageli kas tants või puuhobuste võiduajamine (vürflite abil) või võidu-paela lõikamine kääridega. Seejuures töötab ka

totalisaator. Eesti meeskonnas parim tantsija on Friedemann, kes tantsib kõigi maailmakaarte daamidega. Jääb siis peatuma prantslanna juures, kes tantsivat kõige paremini.

Lõuna poole sõites suureneb kuumus, mis sunnib end paljastama viisakuse reeglite vastu.

8. 8. 39. Ekvaator. Sel puhul on välja pandud kuulutus: „Kell 10 toimub neofiitide ristimine tema kõrguse Neptuuni poolt, kes on Saturni ja Sybeli poeg ja ookeanide, merede ja jõgede valitseja, tormide ja tuulte kuningas.“

Pühalik ristimistoiming seisis selles, et tema kõrgus Neptuun ühes prouaga, ihuarstiga ja kahe sõduriga-timukaga istus ühelt poolt lauda. Ristitavad pidid laua juurde tulema ja põlvili laskuma. Siis pidid nad kibedat vett jooma ja end värvida laskma. Daamidele värviti trikoo väljalõikele seljale sageli südame kujutus ühes noolega. Pärast kasteti kõik tugeva veevooluga voolikust. Kes oli targem, oli end supetrikooesse riietanud; kes mõtlematum, nagu üks saksa meeskonna liige — harilikku ülikonda. Neptuun ei tunnud armu tema vastu ja laskis ka teda kasta. Seejuures kaotas see sakslane ka prillid, mis purunesid metallisel tekil. Poola meeskond oskas end ristsetest eemale hoida. See andis põhjuse ühele sakslasele ütelda: „Poolakad vett kardavad, aga mereäärset Danzigit tahavad.“

Ristimistähed anti siiski kõigile. Õhtul oli pidusöök ekvaatori ületamise puhul ja valiti miss „Piriápolis“ ja miss „Male“, kelleks said prantslanna ja norralanna.

(Järgneb.)

Värskasõna ja pildid

1. Värskaküla

„Värskaküla — küla ja sadamakoht Petserimaal, Pihkva järve lahesopis, sõjaväelaagriga“. Nii pajatab „E. Entsüklopeedia“ — lühidalt ja ametlikult. Lisame veel juurde, et ta asub Järvesuu vallas, on ligemast, s. o. Orava raudteejaamast 12,5 ja maakonnalinnast Petserist 21 km eemal.

Küla on valla keskuseks. Siia on koondatud vallavalitsus ja riigiasutised, eesotsas postkontori ja politseijaoskonnaga, kes heade naabritena leidnud ulualuse ühes ja samas majas. Ja nagu mujalgi alevikkudes, on külas asukoha leidnud ka ühispank, kauplused, apteek, arstid jne. Siia lõpeb Tartu—Värskalaevastiduliin ja siit läbib ka Veriora—Võõpsu—Petseri liiniomnibus kaks korda päevas. Kuna küla asetseb otse lahesopi ääres, piiratuna pea igast küljest männimetsaga, on ümbrus looduslikult kaunis. Kui vaid liiva nii palju ei oleks! Kevadiste tormide aegu tuiskab liiva põldudel, tuis-kab tänavail...

2. Värskaküla „rahvastik“

See sõna on paigutatud küll jutumärkidesse, ent ta on omal kohal. Ei saa ette kujutada Värskat sisemaa alevikuna, kus elanikud kõik ühest rahvusest. Siin esineb rahvusi isegi kolm: eestlased, venelased ja setud. Õigupoolest kuulub küll ka setu eesti rahvusse, ent ise nad endid eestlasiks ei pea. „Olõ'i me eestlase — ikki setu“, ütlevad nad. Maa väljaspool Petserimaad on neile Eestimaa. Järgelikult — setu ei ela Eestimaa, ta pole niisii ka eestlane. Selline on setu loogika. Oma kehva, liivast maalapikest harib ta aga sama hoolega kui sisemaa põllumees; käib hoolega kirikus ja, kui võimalik, „viskab“ liikvat, ent sama meelsasti ka denaturaati. Rahvusrõivaist noorem põlv lugu ei pea. Vanematel naistel on see aga ikka au sees ja kirikusse minnes ehitakse end eriti, küll hõberahadega, küll tohutu suurte sõlgedega.

Venelasi on ümbruskonnas võrdlemisi palju. On isegi puhtvene külasid, nagu Gorodištše, Dubki, Kuliski. Järveäärses naabervallas elutsevadki vaid venelased, kelledest valdavad riigikeelt vaid üksikud. Tegelevad nad peamiselt kalapüü-giga, kuid haritakse ka põldu ja käiakse

Värskala Postkontori praegune koosseis.

sisemaal turba- või muudel töodel ning kaubitsemas.

Eestlaskonna moodustavad „sisserännanud“ riigi- ja omavalitsusteenijad perekondadega, kaupmehed, arstid jne. Siin võib märgata mõningaid klassivaheid, kuna leidub kõrgemaid ametnikke-ülemusi kui ka üsna „väikesi“ teenijaid.

3. Värskala post

Omariikluse algpäevil tegutses posti alal Värskas agentuur kohaliku preestri juhtimisel. Alles 1924. a. avati posti-telegraafi-telefoni kontor. Esimese ülemana tegutses A. Jagoman; temale järgnes 1936. a. V. Värk ja viimasele 1939. a. veebr. end. Raasiku Postkontori ülema abi O. Loomet.

Postivedajad on stardivalmis...

Võõra ikke alt Eesti Vabariigi postini

Katkendeid H. Rikandi mälestuskogudest

7.

Uusaasta- ja lihavõttevisiidid ülemusele

Uusaasta hommikul, või vastavalt kevadpüha esimese päeva hommikul vara voodist välja, et end küllaldaselt viksidevaksida suudaks, siis end „gala-vormi“ seada, „špaaga“ — rapiiritaoline kitsas mõõk — külje peale, ordenid-medalid, kellel neid olemas, rinda, kaheksanda ja kõrgemate ametiklasside aukandjad hõbetikandustest säravais paraadunivormides ja samasuguselt kaunistatud kolmenurkseis kübarais, nii ilmuti hommikul juba kella poole kümne paigu kantseleisse, et kell 10 kõik korraga end ülema avaras kabinetis teatraalses poolringis üles seada. Seal siis seisti ja oodati, kuni ülem ilmus. See tuli, kätles kõik üksikult läbi, suuremaist asjameestest kuni väiksema mehikeseni. Siis astus ülem õnnitlejate

kogu ette, tervitas omalt poolt — ja pidas midagi kõne taolist, kui tal selleks andi oli. Pärast ülema sõnavõttu tammuti veel kaks-kolm minutit koha peal, mille juures tähtsamad mehed midagi nagu vestlusetaolist katsusid sooritada, ja siis oli kogu sellel jandil lõpp. Lõpp jah, kuid ainult ülema juures. Sest nüüd tuli siirduda ülema abilise Makovski juurde — viimase erakorterisse. Sealt juba mindi laiali kergendatud südamega, et see mõtetu ja kulunud formalismi jant selleks korraks jälle möödaks on. Mitmed aga hakkasid voorimeestega linna mööda ringi ajama nagu eilset päeva otsides, ikka ühe pisiülema või tuttava juurest teise juurde. See oli üle kogu laia Venemaa voorimeeste lõikusepäev.

Eriti ebameeldivaks kujunes see õnnit-

Käesoleva aasta 1. apr. kõrgendati kontor 3. klassi. Normidekohane isikkond oli 1938/39. a. 4,4 tj. Kohal on tegelikult ülem, mehaanik, ametnik ja ajutine töötajad, kuna abilist pole seni veel määratud. Postipiirkond hõlmab 6 valda ja ulatub Võõpsust Oravani ja sealt piki Saatse ja Senno valdasid Pihkva järveni. Abiasutiste võrk koosneb neljast agentuurist ja 21 kirjatalust. Postitrakte on 10; posti veetakse peamiselt jalgratastel, Kelpino ja Medovo saartele muidugi paadiga.

Töö kontorisis on aastaringi pea ühtlane. Juba varakevadel, aprilli alul, lahku ümbruskonnast tuhandeid venelasi sisemaale turbatöödele. Kuna teenitud palk kohe koju saadetakse, tuleb posti-ametnikel kõvasti pingutada maa-asutise kohta tohutul arvul saabuvate rahakaartide ümbertöötamiseks väärtkirjadeks. Sellist tööd on kuni juuli lõpuni. Seks ajaks, tavaliselt küll juba juuni aluks, on sõjaväeosad saabunud laagrisse, tuues kaasa tööd postisorteerijatele ja -kinnidajatele. Tavaliselt lahku lager septembri keskpaiku. On ekslik arvata, et nüüd saabub jõudeaeg postiteenijatele. Ei, nüüd algab alles seente ja osalt ka veel marjade ülesost ja kassaülejäak neil kuudel kõigub jälle nagu kevadelgi 1000 kr. ümber. Järgneb sügisene ja talvine kalapüügi hooaeg ning postiteenijal tuleb ka neil hooaegadel kõvasti omal alal kaasa lüüa. Nii on nad alaliselt teatud pinge all.

Kui veel arvesse võtta, et ka publikut, eriti talvel, käib kontoris võrdlemisi palju, neist umbes 50% venelasi ja väga palju kirjaoskamatuid, siis ei saa kuidagi arvata, et Värska oleks „väike, vaikne kontorike“ kusagil Petserimaa kolkas.

4. Kuidas elatakse Värskas?

Värska „ärkab“ kevadel, kui saabuvad punapüksimehed. Juba esimeste sõjalaevade ja praamide ilmumine Värska sadamasse toob elevust seni talveunes viibinud alevikku. Ilmuvad sõjaväelaste perekonnad, tulevad suvitajad ja saabub ka vana, armas „Kungla“, et taas alata pidevat ühendust Taaralinnaga.

Siis on Värska täis pulbitsevat elu. Peetakse pidusid, tehakse väljasõite ja kunagi ei jäeta küllastamata ka „Kungla“ einelauda. On kujunenud juba kombeks, et Värska seltskond ei tohi sealt puududa; ei tohi puududa ka laeva saabumisel ega selle lahkumisel. See nagu kuulub igapäevaste ülesannete hulka ja sellest on põlisel värskalasel raske loobuda.

Raske on mõelda värskalasel sügisele. Lahkuvad kõik, kes tulnud vaid suveks. Nukraks jääb siis Värska, nukraks jäävad ka värskalased. Nad teavad, mis ootab neid sügisel — talvel. Elu täis üksluisust ja monotoonsust...

Aga nad mõtlevad ka järgnevale kevadele, taassaabuvale suvele ja — lepivad olukorraga.

Rändur.

lemine ringkonnaülema Ostrovski ajal lihavõttepühadel. Too härra arvas vajalikeks vana vene kombe järele kõigi õnnitlejatega „hristosovatsjsja“, s. o. suudelda sõnade saatel „Kristus on üles tõusnud“, kuna teine vastab: „Tõesti üles tõusnud“. Ei usu, et ülemale enesele see komet oleks meeldinud, aga mis häda sunnil ta seda ikkagi tegi, seda pole ma iialgi taibanud. Kuid peaaegu veel koomilisem lugu käis selle suudlustseremooniaga kaasas: munade vahetamine. See toimus nii: ülemal oli õnnitlejate vastuvõtmisele ilmudes üksainuke värvitud muna peos. Esimesele tervitajale, oli see siis nüüd asjur või raamatupidaja, pistis ta selle pihku, kuna too õnnitleja aga oma muna talle vastu andis. Too esimese õnnitleja käest saanud muna rändas nüüd ülema käest järgmise õnnitleja kätte ja nii edasi kuni kõik õnnitlejad läbi. Nii oli ka see müstiline munade kinkimise toiming läbi, kus teatud kombel nagu ime sündis: ülem oli ühe pühademunaga oma korterist välja tulnud, hulgale inimestele igäühele ühe muna kinkinud ja viis veel ise ka ühe muna koju.

1905. a. REVOLUTSIOONIPÄEVILT

Ülevenemaaline postiteenijate streik.

Kõneldavaist aegadest märksa hiljem — vist 1917. a. — keegi parteipoliitik, mind kuski ajalehes avalikult materdades, nimetas mind endiseks (või vanaks, ei mäleta enam täpselt) revolutsionäärriks. See on teenimata epiteet mulle. Oma meelsuselt ja seemiselt veendumuselt olen küll mitmeti revolutsioonilise mõtlemisviisiga, kuid tõeliste revolutsionäärri tegevusest ei ole ma iialgi osa võtnud. 1905. a. ülevenemaalise pt. teenijate üldstreigi tegin ma küll kaasa, kuid mitte oma tahtmise ja kavatsusega, vaid ülemuse poolt sellele tõugatuna.

Ülemuse poolt streigile tõugatud — see kõlab küll võõrastavalt, on aga sula tõde.

Ülalpool kuski ma juba mainisin, et Vene—Jaapani sõda mulle otse ropul kombel tööd andis. Olin selles nii ülepea-kaela uppumas, et, nagu üteldakse, vahel oma nimegi ei mäletanud. Sellepärast polnud mul ka aega ega võimalustki nende liikumistega kaasa elada, mis riigis, ametkonnas ja ringkonnavalitsuses nii paljude meeli valdas. Teiseks, — ja sellele tarkusele jõudsin hiljem mõnede mulle avaldatud sõnade järgi — pidi küll mu alaline tõõpinevus ja sellega seotud näiline ran-

gus mõneski mehes kartust äratama, et kas ma vahest streigikavatsustele vastu tõõtama ja neid kahjustama ei hakka. Sedasi sai võimalikuks, et ma streigikavatsustest ette niihästi kui midagi ei teadnud, maha arvatud paar kerget vihjet mu otsese ülemuse, sakslasest arveosakonna juhataja Robert Krause ja lätlasest mehaaniku Buhmerti poolt, milledele ma aga ägeda töö tõttu mingit tähelepanu ei pööranud.

Siis aga, ühel hommikul 1905. a. novembris valmistun just oma kodunt väljuma, et tööle minna, kui korraga teine raamatupidaja abiline, lätlane David Vihndeds, minu poole ilmub. „Noh, kas ikka läheme tööle või mitte?“ küsib ta minult. Jäin ta otsa vaatama: „Kuidas, kas tööle läheme? Miks meie ei peaks minema?“ — „On ju ometi streik.“ — „Streik? Mis streik? Ma ei mõista...“ Noh ja siis Vihndeds valgustas mind asja kohta, lõpuks jälle küsides: „No mida me siis teeme? Kas läheme tööle või ei lähegi?“ — „Mina ei tea asjast mõhkugi peale selle, mis praegu teilt kuulsin. Sellepärast ei tea ma ka muud ütelda, kui et mina lähen tööle. Kas teie tulete või mitte, seda otsustage ise.“ — „No siis lähme mõlemad,“ ütles tema. Läksimegi. „Suvoorovi“ tänava sillal üle linna kanali, otse postihoone nurga läheduses lonkis paar univormis ametnikku. Küllap nad võisid streigikomitee poolt välja pandud pikett olla, kuid see on siiski ainult mu oletus, ja sedagi tagantjärele, sest tol korral olin ma streigiasjus täiesti tume vend. Ka meie olime mõlemad univormis, kuid ükski pikett meid ei peatanud. Nagu pärast selgus, olevat streigi korraldajad ringkonnavalitsuse üldse streiginõudmisest välja jätnud, põhjendusega, et „need seal peavad asutistele krediite andma ja muidu oma jooksvat tööd jätkama, sest see on meie enestele vajalik.“ Võib aga olla ka, et osalt kaasa mängis arvamine, et ringkonnavalitsuses teenivad ju buržuid, kes üldmassiga kaasa ei taha minna. Kuid ma võin selle oletusega ka eksida.

Jõudsin ringkonnavalitsuse sissekäigu juurde. Sammume mõneastmelist treppi mööda üles. Korraga avaneb sissekäigu välisuks ja Aleksandrov — tol korral juba eriliste ülesannete ametnik — seisab lähel. Heidab pilgu meie, siis üle tänava, ja selle järele küsib meilt: „Kuhu?“ — „Üles tööle,“ vastasime meie. „Seal pole kedagi,“ lausub Aleksandrov. „Seal pole kedagi?“ küsisin ma ümber. „Aga meie

tulime tööle.“ — „Seal on kõik suletud. Kästi mitte kedagi sisse lasta.“ Paarist edasisest lausest selgus, et keeld olevat ringkonnaülema Ostrovski enese poolt, „et võimalikke rüüstamisi valitsuses ära hoida.“ — „Aga kas ma ei saaks mõnda jagu tööd koju kaasa võtta; mul on teda pööraselt palju ootamas?“ küsisin ma veel. — „Pole võimalik. Kõik ukсед on suletud.“ Mis jäi meil muud kui lahkuda. Kui juba ülemus ise meid tööle ei lase, mis meil siis nutta. Mul siiski päris headmeelt ei olnud — tööhulga pärast, kuid käsk on käsk, ja nii seadsingi sammud kodu poole.

Mitte sellepärast ei saatnud ringkonnaülem Ostrovski tööle ilmuvaid ringkonnavalitsuse ametnikke oma käsilaste kaudu tagasi, et ta rüüstamist kartis. Nii loll ta ei olnud. Aga revolutsioon on revolutsioon, ja kes teab, kuidas ta võib lõppeda. Säärasel korral on aga hea mõlemal pool „oma mees“ olla, et hiljem, mingu kuis ka läheb, ikkagi jalul püsida. Aga streikijate tasu tema vastutulelikkuse eest oli hoopis midagi muud kui tänu. Keegi Riias veepinnale kerkinud revolutsiooniline suurus, juut „Maksiim“ — kindlasti ei olnud see mitte ta õige nimi — hakkas streikijate üldkoosolekul, mis ringkonnaülema Ostrovski loaga isegi ringkonnavalitsuse ruumides ja Ostrovski enese osavõtul toimus, viimast milleski teravalt süüdistama ja haaras kord taskust tohutu revolvrigi, mille ta ülema poole suunas. Ainult Maksiimi lähedal olevad isikud suutsid kuidagi surmariista tarvitamist ära hoida.

Streigi likvideerimine.

Streik hakkas peagi raugema. Seda nähes lõi Ostrovski oma nõuandjatega kohe aisad ümber ja hakkas meie ametisse ilmumist nõudma. Nüüd aga polnud see enam nii lihtne, sest streikijad ja nende komitee ütles: „Noh, kui need buržuid ka heaks arvasid streikida, siis streikigu nad! Kuid nüüd tõmmaku nad juba ühes ikkes meiega. Mingit omapead tööle ilmumist olla ei tohi!“ Sellepärast pea keegi, võib-olla ka et esimese nõudmise peale üldse mitte keegi ei läinudki ka. Aga kutsed kordusid, ja kordkorralt ikka ägedamas toonis. Juba ähvardati ametist väljaheitmisega neid, kes tööle ei ilmu. Paljud löid kartma ja läksid. Mina aga ei läinud.

Tööle nõudmised hakkasid tulema nii umbes 25. novembri ümber. Nagu üteldud, neid tuli korduvalt. Viimati määrati

tähtpäev: kes 1. detsembriks ametisse ei ilmu, see vallandatakse ametist. Mitmedki ei läinud; mina ka mitte. Muidugi vallandati meid. Kuid isegi hiljem saadeti veel sõna: tulgu tööle ja kõik on jälle korras. Ma ei läinud. Olin enesele sõna andnud, et lähen kas streigi ametlikul lõpetamisel või lõplikul luhtumisel viimase ringkonnavalitsuse teenijaist. Sedasi kestis see ligi kaks nädalat veel peale ametist vallandamist. Niisiis halbu mõtteid ülemustel mu kohta siiski ei olnud. Viinaks näis katkevat nendegi kannatus: „Kui teie homme tööle ei ilmu, siis ei saa teid enam keegi päästa. Kõik on juba platsis, töö käib täie hooga. Mida mõtlete siis teie veel kätte saada?“ Nii laskis mulle raamatupidaja Krause ütelda. Siis ilmusin minagi. See oli 12. detsembril.

Streigile järgnes suur juurdlus. Ostrovski pani selle töö oma abilise Makovski peale. Ega Ostrovski enesegi kohta kuulujutud Peterburi lendamata polnud jäänud; nüüd tuli asja nii juhtida, et tema ja kõik ringkonna juhtivad jõud muidugi ikka valitsusele truuks jäänutena näiksid.

Kui Makovski mind ülekuulamisele kutsus, jutustasin puhtsüdamlikult, kuidas mu streikimisele sattumisega lugu oli olnud. Säärase seletusega muidugi polnud ülemusel midagi peale hakata ja sellepärast tulid kõne alla lihtsalt sundimised, ähvardused ja muud sellised ilusad asjad. Kes sundis, kus sundis? Anti mõista, et üksikuid nimesid „mitte mäletada“, „mitte teada“, vaid „üldkoosolek otsustas“, „üldkoosolek nõudis“. Kuidas kogu too juurdluse asi Riias üldse lõppes, seda ma täpselt enam ei mäleta, aga nii suuri ohvreid nagu Tallinnas meil küll ei olnud. Hiljem kord Makovski seletas mulle nelja silma all järgmist:

„Streik oli olnud, seda ju eitada ei saadud. Järelikult pidid ka streigi õhutajad, koosolekute kokkukutsujad jne. olema. Need olid ju peasüüdlased. Suurt massi oleks võinud päris puhtaks pesta. Mis oleks aga selle tagajärg olnud? Üksikud oleksid kannatama pidanud, mõned neist pealegi rängasti. Kellele meist või milleks oleks seda vaja olnud? Kas ainult selleks, et oma nahka päästa? Ei, ütlesin mina juurdlust alates enesele, kõik vaja süüdlaseks tunnistada, võimalikult viimne kui üks? Keda siis kohus karistaks?

(Järgneb.)

Mehaanik Konksu söögilaua juures istub peale peremehe enda veel ta teinepool Helga ja sõber, ametnik Maasik. Olgu aga kohe märgitud, et Maasik pole mitte Konksu majasõber, nagu kaasteenijad arvavad ja nagu see Maasika arvates ka olla võinuks. Seda teab küll parimini proua Helga.

On mardipäeva õhtu. Ja on ka Konksu perekonna viienda pulmapäeva õhtu. Seepärast on raske ütelda, kummast õhetavad proua Helga põsed enam. Laual suurel lial on abitus asendis, jalakontsud vastu lage, pruuniks praetud hani. Ja hane ümber laual kõik, mis sinna kõrvale kuulub. Seesugune ilus kombinatsioon.

Mehaanik Konkst armastab pühitseda mõningaid tähtpäevi.

„Muidu tundub, et elu on maakaabel, mis kaevetakse tänavasillutuse alla,“ armastab ta ütelda. „Et oli ja otsas. Jäävad välja vahtima ainult kaks otsa. Algu ja lõpp. Inimese elus võib ju kusagil keskel ka vahest mõni jõnks olla, mida pühitseda.“

Ja sellise targa jutu saatel ta keerab korgitõmbaja pudeli kaela.

On hammustatud hane ja kiidetud hapukapsaid. On maitstud kibedat ja magusat ning räägitud jutte, mida usaldatakse rääkida ainult nelja, no olgu siis ka kuue silma all. Rohkemate kuuldes mitte. Sest see pole kirjutatud ühegi armsa kaasteenija otsmikule, millal ta läheb ja paneb sulle pirni. See on juba meil seesugune kena komme.

„Tjah,“ ütleb viimaks Konkst, silmitsedes naise veinist niiskeid huuli uduseks muutuvate silmadega. „Tjah, see on läinud kui üks ainus päev.“ Teised teavad, et ta mõtleb möödunud viit aastat.

„See oli just nagu alles eile,“ jätkab Konkst, „kui tahtsin murda kangekaelse keskjaama preili Helga kangekaelsuse. Muud midagi.“

„Mänguasi sinusuguse käes, eks,“ muheleb proua Helga.

„Kuule, räägi sellest õige midagi täna, juubelpäeval,“ ütleb Maasik.

„Tunned ju seda segast asja isegi. Minu poissmehe korteris pidi korraldatama mardipäeva mürts. Kutsutud oli preili Helga ja teised. Need „teised“ pidid olema sina, kes kõhuvalu või muul põhjusel pidi tulemata jääma. Nii et mina ja preili Helga pidime...“

„Ometi on hetki, kus sa ise ega teisedki ei usu, et sinus peitub seesugune vigurvänt,“ muheleb endiselt proua Helga.

„Mind vihastas too nunnalikkus, mille sa endale igal parajal paigal ümber keerutasid,“ ütleb Konkst ja näib, et see võib teda vihastada veel nõud, viis aastat hiljemgi. „Nüüd, juubelpäeval, võin seda ometi sulle pühtast südamest ütelda, naisukene, et tol mardipäeval, vähemalt hommikul, armastasin sind sama vähe kui oma toakoristajat. Poleks see neetud või õigem küll õnnistatud hani...“

„Ära nüüd aja kõike hane süüks! Surnuist ei räägita halba,“ noomib proua Helga. Aga ta on nüüd ühe varjundikese võrra tõsisem, sest naisele meeldib kuulda, et ta mees on teda armastanud alati.

„Ei, kena on see lugu ikka,“ ütleb Maasik sei-

sukorra parandamiseks. „See, keda mindi murdma, murdis murdja. Piinlik lugu sulle, sõber, aga pajata edasi.“

„Tellisin lihunikult ilusa hane ühes juurdekuuluvaga. Et perenaine teeb valmis. Päeval käsutati mind aga rikkele. Need neetud rikked! Sain veel suure kiiruga kirjutada perenaisele kaardi, et hoolitsegu ta jumalapärast lihunik Labida juurest toodava hanest eest.“

Saabusin õhtul ülepeakaela. Tuhande vabandusega suutsin Helgalt anuda andeks kaheminutilise hilinemise. Ja siis võit lukuangus keerutades olin juba jälle niiütelda enda ja seisukorra peremees. Sest suurepärase hani laual, meelepärased napsid sinna juurde, see pidi juba mõjuma...

Astusime tuppä. Lülitasin elektri. Ja keset tuba tuli meile vastu — tõesti elus ja terve hani.“

„Sellist nägu pole sa hiljem kunagi enam mõistnud teha,“ naerab proua Helga.

„Tjah. Perenaine käis vabandamas, et ta pannud küll hane korvi, aga teab, kuidas lind rätiku alt välja pugunud. Paremini polevat tema osanud hane eest hoolitseda.“

Siis hakkas askeldama Helga, too preili keskjaamast, kes oli seni olnud ikka nii kole pips ja peen. Ta toimetas mu toas sellise endastmõistetavusega, nagu poleks see mitte minu korter, vaid saareke ookeanis, millele me sattusime merehädalistena.

Et üks tütarlaps tänapäeval oskab küpsetada hane, see löi veidi hiljem laua juures istudes kõik mu põhimõtted uppi. Läks lihtsalt mulle südamesse ja siis see tuli.“

„Läbi kõhu, nagu kõigi meeste armastus,“ täiendab proua Helga. „Aga kui on juba südamete puistamise päev, siis luban ka endale sellise vabaduse. Too hani, mida me sõime viie aasta eest ja mis avas su südame, polnud nimelt üldse hani. See oli su toa perenaise poolt turult ostetud suur kukk. Temal polevat nimelt jätkunud raha hane jaoks. Andsin siis sinu elusa hane temale tingimusega, et ta annab oma puhastatud ja poolpraetud kuke minule. Minu hane praadimise oskusega oli nimelt samuti nagu sinu armastusega. See tuli hiljem.“

Proua Helga muheleb jälle. Ta on tasanud.

„Vaata sulle!“ ütleb Maasik. Ja hetkeks ta ei tea, mis edasi ütelda. Valab sellepärast klaasidesse lisa. Siis naeravad jälle udused silmad. „Lepime ära! Proosit!“

„Aga üks küsimus selles asjas jääb mulle ikkagi mõistatuseks,“ ütleb Konkst klaasi lauale pannes. „Kes helistas viis aastat tagasi mardipäeval minu nimel lihunik Labidale ja ütles, et saadetagu minule puhastatud hane ja hapukapsaste asemel üks elus hani.“

Vaikus.

Sõber Maasik võtab klaasi, nõjatub toolileenile ja suleb silmad. Sekundi jooksul vilksatub silme eest mineviku katkendeid.

Ta loeb kirjade jaoskonnas sõbra kaarti korteri perenaisele... Teab õhtul kavatsetavat „tehingust“ Konksu juures... Kusagil sisemuses, võib-olla südames, kihvatab midagi, mõeldes tollele preili Helgale keskjaamast... On kihvata-

Laulukoori IV aastapäev

Ärevatele aegadele vaatamata toimus 28. oktoobril meie lauljasperel meeleolurikas ja huviküllane õhtu, millest hea mälestus jääb laulurahvale kauemaks ajaks.

Oli kavatsus seda päeva pühitseda Kunstihoones. Selleks oli juba kevadel saal kinni pandud. Kuid seal peetav kunstinäitus tõmbes sellest kriipsu läbi ja oldi sunnitud ajama läbi lihtsalt, niitelda koduses miljöös.

Kirjakandjate üks ruumidest, mida tuntakse „punase saali“ nimetuse all, oli võtnud piduliku ilme tänu abielupaari Hollandi ennastalgavale tööle ja kunstipärasele maitsekusele.

Koori asutajaid ja esimees Peapostkontori ülem Märt Ruubel, avades kontsert-aktuse, mainis seda suurt tähtsust, mis on kooril meie ametkonna kultuurilises elus. Tallinna postirahva laulu- ja muusikainimesed on aateinimesed ja moodustavad tagasihoidliku ning mitteesiletikkuva rühmituse, kes peamiselt laulus ja muusikas leiab rahuldust oma hingele. Laulurahvas leiab, et kui vahel lauljal süda oma laulust soojaks läheb ja mõnikord isegi silm niiskeks kipub minema, siis see väikene pisarakene ongi see palk, mida vajame ja mis üles kaalub kõik vaeva ja raskuse, mida nähakse laule õppides ja harjutades.

Kui nüüd kaasteenijad neid ja noorikud ning noormehed anduvad oma vabal ajal tõsiselt laulule ja muusikale, siis on nad paljugi ära teinud selleks, et nende südamed ei muutuks kalgiks ja süngeks ning nende sisemine inimene läheneks sellele kujule ja näole, mida Suur Meister ette on näinud, luues inimese oma näo järele.

Avasõnale järgnes noorte lauljate vastuvõtt. Koori lipu all andsid 14 nais- ja 22 meeslauljat koori esimehele tötuse jääda truuks Eestile ja eesti laulule. Olla seltskondlikus käitumises viisakad ja hoiduda iga sellise valesuunda sihitud sammu eest, mis võiks riivata koori au ja teha häbi koori lipule. Lauldi vaimustusega koori motot:

„Hõiska süda ja helise laul,
Kosu me kodumaa ilul ja aul“.

nud varemgi... Ja siis ta läheb helistab tolle hane pärast...

Õhtul ta jalutas kaua sõbra korteri ümbruses, oodates preili Helga lahkumist. Ei võinud ometi olla juttu mingist olengust elusa hanega. Kuid ootamise aeg venis pikemaks kui Maasika kannatus. Ta lahkus...

„On igasuguseid abielu sobitajaid,“ ütleb Maasik silmi avades. „Teie abielu sobitajaks oli — hani.“

Ja see hani olen mina. Aga ma jätan selle parem enda teada, mõtleb Maasik. Ta tõstab klaasi, et lüüa kokku vastusirutatud kahe klaasiga.

„Elagu hani!

Matu Mõru.

Peapostkontori am.-õpilane Elmet Vebo, kes esines postiteen. laulukoori aastapäeval „Hamletis“

Kinnitades igale lauljale rinda koori märgi ütles esimees järgmist: „Armsad noored lauljad! Vaadates teie tihedatele ridadele ja teie elurõõmsatele nägudele ma tunnen erilist rõõmu, et liitute meie koori ühisperega. Mul jääb vaid soovida, et teil jätkuks jõudu ja püsivust töötamiseks neis ridades ja selleks teile õnn kaasa“.

Noorte lauljate nimel vastas esimehele noor kaasteenija preili Ellen Loo (Estonia ooperiprimadonna Ida Loo-Talvari õetütar) südamlিকে ja kaunite sõnadega. Vanad lauljad tervitasid noori J. Aaviku „Noorte lauluga“.

Koori poolt anti koori esimehele M. Ruubelile ja koorijuhile M. Laurimaale lilli.

Järgnes kontsertosa, kus koor oma juhi Martin Laurimaa juhatusel kandis ette terve rea uusi eesti heliloojate töid, nagu R. Pätsi „Noorte laul“ ja „Sangarite laul“, V. Nerepi „Kaame daam“, Vedro „Midrilinnu mäng“ ja teisi.

Koor hiilgas eriti oma noorte ja värskete mees-häältega, kuna naishäälled juba varemalt asjatundjate tunnustust on leidnud.

Üllatuseks oli Shakespeare'i „Hamlet'ist“ 2. vaatuse ettekanne Peapostkontori õpilase E. Vebo juhatusel, kes ise suure eduga esines nimisosas. Hamleti monoloogi ettekandmist saatis viiulil Peapostkontori noor kirjakandja hr. Kell tunnustavalt.

Lõbusaks ja meeldivaks kujunes ka ühine koosviibimine maitserikkalt ja isuäratavalt serveeritud peolaua juures, kus peotoimkonna esinaine pr. Erna Holland ja tema abi pr. Helmi Kroon olid annud oma parima.

Kõnede seeria avas härra M. Ruubel, kes koori nimel tervitas koori auvõõraid: tuntud soololauljat Ulli Jürilo-Everstit, koori hääleseadjat tenor Karl Otsa ja kutseühingu keskjuhata

esimeest härra J. Martensit, kes alati koorisse sõbralikult ja heatahtlikult suhtunud. Härra Martens oma kõnes toonitas koori elujõulisust ja hoolsat tööd ja selle tähtsust meie ametkonnas. Kõnedega esinesid veel prl. S. Prants, pr. Holland, prl. Avloi, hrd Veebo, Kivisalu, pr. H. Kert ja teised.

Koosviibimise ajal esines mõne viiulipalaga Peapostkontori noor postiljon Otto Kell, kes osutus üllatavalt peenetundeliseks ja osavaks viulidajaks.

Lõbusast tantsust „punases saalis“ võtsid osa nii noored kui vanad.

Postipere lauljad tundsid endid jälle ühise lõbusa perena.

M. Mõõnaste.

Ühest ilusast üritusest

Meie laulukoori 4. aastapäeva pidulikul aktusel 28. oktoobril oli kavas lõpupalana W. Shakespeare'i „Hamlet“ I vaatuse IV pilt (õstseen vahitorni väljakul). Ettekanne oli lavastatud meie ametkonda kuuluv „Töölisteatri“ noor lavakunstnik E. Veebo, kes ise esines Hamletina. Teisi osalisi, Hamleti isa vaimu ja sõpra Haratiot, mängisid kaks küpset noort jõudu „Töölisteatri“. Kuigi ettekanne toimus dekoratsioonita, valgusefektide nüanssideta ja õsttormi kajata, tavalises olukorras, otse publiku ees, oli see küllaltki haarav. Näitlejad, klassikalisele draamale vastavates kostüümides ja grimeeritult, andsid igaüks veenva tüübi. Eriti köitis Hamlet oma nüansiküllases mängus, vanaklassikalisele teosele vastavas paatoses ja ilmekas miimikas; tundepeingelistel hetkedel käte ja sõrmede varjundilistes liigutustes. Lavastaja oli põiminud õstseenile sobivalt Hamleti suure monoloogi osalise ettekanne, mis suutis lühikese draamakatkendi kuulajaskonnale reljeefsemaks ja arusaadavamaks muuta. Ka Hamleti palve ja vanne oli siia toodud huvitavate kombinatsioonidega. Hamleti palvet saatis pühaliku ilma viiulisoolo (R. Wagneri loomingust), meie ametkonna noore andeka viuldaja O. Kella paindlikul esitusel.

„Hamleti“ ettekanne oli leidlik ja ilus üritus. Sooviksime kõik, et see üritus leiaks pidevat jätkamist. „Hamlet“ isikudraamana annab ikka ja alati üldinimlikkude probleemide sügavaid elamusid, kuid võiksime lavastada ka teoseid, mis taotleavad rahvustunnet ja solidaarsust. Leiaksime valiku ka algupäraste näidendite sarjast. Meie ametkonnas leidub noori lavalise vaistu ja tundevärvidega jõude, leidub ka lavaliste kogemustega ja organiseerimisoskusega isikuid, kes suudaksid seda ellu viia. Stsenid mõnest näidendist rikastaksid tunduvalt meie aktuste ja pidude repertuaari.

S. P.

Male postlaste peres

Käesoleva aasta oktoobris algasid Tallinnas suured seltsivahelised malevõistlused. Ülesantud 20 meeskonna hulgas esineb ka Tallinna postlaste-maletajate grupp. Koostati 8-liikmeline meeskond, kes innukalt asus kaitsma postlaste „värve“. Meeskonda kuuluvad laudade järjekor-

ras: 1. V. Tepaks (Telef.-võrk), 2. V. Pezold (Peapostk.), 3. E. Luhaveer (Peapostk.), 4. N. Rumm (Peapostk.), 5. K. Jaagusoo (Peapostk.), 6. A. Tomberg (Peatelegr.), 7. J. Säkkl (Postel) ja 8. K. Triumpf (Peapostk.). Reservis: K. Allpere, A. Lukk ja G. Marken.

Võistluste avamine ühes võistluste esimese voo- ruga toimus 15. okt. Börsisaalis. Postlastele osutus see aga õnnetuks, kuna loosi läbi satuti kokku ühe tugevama vastasega — Tallinna Eesti Maleseltsiga. Postlastest ei ilmunud kohale Tepaks ja Pezold. Seetõttu kaotati õige suurelt, nimelt 1:7. Ainuke edukas postlane oli Tomberg, kes suutis alistada TEMS'i ridades võistle- va daami prl. Orav'a. See kaotus aga ei suru- nud maha võistlejate meeleolu ja järgmise vastase vastu mindi kindla võidutahtega. Teine voor toimus Peapostk. teenijate puhkeruumis 19. okt. post- laste ja ÜENÜ „Hõimla“ osak. vahel. Võistlus lõppes 4½:3½ postlaste eduks. Tiivustatuna esimesest edust löödi järgmist vastast Balti Puu- villa Vabrikut 30. okt. juba vahekorraga 6½:1½. Samuti lõppes võistluste neljas voor postlaste suure ülekaaluga Linna Elektriijaama meeskonna vastu 8. nov. vahekorraga 5½:2½. Nende võitu- dega pääsis postlaste grupp esimese 10 mees- konna hulka. Saavutus oleks olnud veel paremgi, kui postlaste hulgas oleksid esinenud tuntud maletajad-postlased, nagu Veldeman, Reinart ja Luhaäär. Esimesed kaks pidasid paremaks esi- neda teistes meeskondades ja hr. Luhaäär pole veel täiesti paranenud raskest haigusest. Võist- luse lõppedes pääsevad esimesed 8 meeskonda finaali ja postlased loodavad, et neil õnnestub endid „üles töötada“ esimese 8 hulka. Peale neljandat vooru omab postlaste koondis 17½ punkti. Senini on postlaste kasu- punkte saavutanud: Tepaks 3 p., Pezold 1½ p., Luhaveer 1½ p., Rumm 2 p., Jaagusoo 2 p., Tomberg 3½ p., Säkkl 1½ p. ja Triumpf 2½ p. On tähelepanu vääri- v, et postlaste distsiplineeritud esinemine on ajakirjanduses leidnud täielist tunnustamist.

Järgmises „Postisarves“ kuuleme lähemalt post- laste esinemisest järgnevates malelahingutes.

E. L.

Keelte kursusi ei tule

Kutseühingu Tallinna osakonna juhatuse kor- raldusel toimusid viimastel aastatel keeltekursu- sed postiteenijatele. Eriti rohkearvuliselt võeti osa eesti keele kursusest. Inglise ja prantsuse keelte kursuste osavõtjate arv oli märksa väik- sem. Tallinna osakonna juhatuse kavatses kor- raldada keeltekursused ka tänavu. Kuid nagu väljasaadetud ankeetlehtede järgi selgus, on kur- sudest osavõtta soovijate arv väga väike, mis- pärast kursuste korraldamine jääb tänavu ära.

Jõulupuu 22. detsembril

Traditsiooniline postiteenijate jõuluõhtu toimus 22. detsembril Kaubandus-Tööstuskojas. Õhtu alg- gab kell pool kuus laste osaga. Esineb nukuteater ja postiteenijate laulukoor. Täiskasvanuile ka- vatsetakse samal õhtul korraldada ühine koos- viibimine tantsuga.

Kaanepilt — Kunda Postkontor

Kaastööd „Postisarve“ jõulunumbrisse palume ära saata hiljemalt 5. detsembriks

Karl Vatsel

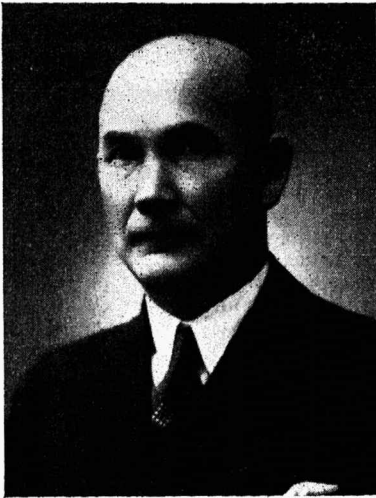
25 aastat postiteenistuses

Tallinna Peapostkontori vanemal ametnikul Karl Vatselil täitus 24. septembril s. a. 25 aastat teenistust postiametnikuna.

Juubilar sündis 7. märtsil 1895. a. Järvamaal, Rakkes.

Lõpetas Paide linnakooli ja hiljem on end täiendanud Tallinna Kolledžis.

Peale õpingut Rakke postkontoris määrati juubilar 24. septembril 1914. a. 6. järgu ametnikuks Tallinna abipostkontorisse nr. 2, kus teenis kuni Saksa okupatsioonini, tõustes 4. järgu ametnikuks.

Karl Vatsel, Tallinna Peapostkontori van. ametnik

Eesti Vabariigi postiteenistusse astus juubilar 25. novembril 1918. a., kust peale Eesti Vabadussõja puhkemist võeti rahvaväkke ja määrati operatiivstaabi telegraafiametnikuks. Seejärel teenis veel I diviisi staabi telegraafi jaotilemana ja kindralstaabi kesktelegraafis kiirtöötajana kuni 1. jaanuarini 1921.

14. veebr. 1921. a. määrati K. Vatsel Tallinna Peapostkontori 3-b järgu ametnikuks. 1. oktoobrist 1924. a. 1-a järgu ametnik ja 1. juunist 1935. a. vanem ametnik samas kontoris.

Eraelus juubilar töötab kaasa Tallinna Postiteenijate Hoiu-laenukassas ja Peapostkontori Ametnike Kogus ning Kaitseliidus.

Kaasteenijad tunnevad juubilarit kui korrektset töömeest ja kolleegi ja soovivad talle palju edu ja õnne edaspidisteks tööaastateks.

AMETLIK OSA

NIMETATAKSE MEHAANIK-ÕPILASEKS

Gering, Evald — Tall. Telef.-v., — 16. okt. 39.
Tänna, Heinrich — Tartumaa T.-T.-v., asuk. Valgas, 23. okt. 39.

Pikkat, Voldemar — Tartu Telef.-v., 1. nov. 39.
Nigol, Karl — Tartu Telef.-v., 1. nov. 39.
Orav, Adalbert — Tartu Telef.-v., 1. nov. 39.
Paron, Nikolai — Pärnumaa T.-T.-v., 1. nov. 39.
Urbau, Meinhard — Virumaa T.-T.-v., 1. nov. 39.
Mihhailov, Valentin — Virumaa T.-T.-v., 1. nov. 39.

Raud, Andrei — Narva Telef.-v., 1. nov. 39.

Schvan, Julius — Virumaa T.-T.-v., 2. nov. 39.

NIMETATAKSE AMETNIK-ÕPILASEKS

Laan, Roland — Tall. Telef.-v., 25. okt. 39.

PAIGUTATAKSE ÜMBER

Jaakson, Elga, 3. j. am. Antsla Ptk. — Põlva Ptk., 20. okt. 39, teen. huvides ja enda nõusolekul.

Veske, Hermine, 4. j. ametn.-vabateen. Põlva Ptk. — Antsla Ptk., 20. okt. 39, oma palvel ja kulul.

Altsaar, Leo, postiljon Tartu Ptk. — Puka Ptk., 29. okt. 39, omal palvel ja kulul.

KINNITATAKSE AMETIJÄRGUS

Äär, Arvo ülema aj. kt. Emmaste Ptk. — ülema, 1. nov. 39.

Väljaots, August, ülema abi aj. kt. Raasiku Ptk. — ülema abiks, 1. nov. 39.

KÖRGENDATAKSE AMETIJÄRGUS

Hanso, Elmar, kiirtööt. ametn. Tall. Peatelegr.-k. — van. kiirtööt. ametn., 1. nov. 39.

Postitalituse Rahvusvahelise büroo telefoniekspluatatsiooni korraldaja Johannes Türn kasutas temale Vabariigi Valitsuse 13. juuli 1939. a. otsusega lubatud kahekuulist palgaga puhkust, alates 24. juulist kuni 24. septembrini 1939. a.

JUUBILARE DETSEMBRIKUUS:

35 a.

Siidam, Ado, Tartu Telefonivõrgu ülem, 24. dets.
Varblane, Jaak, Postit. reklam. korrald., 24 dets.
Luhaäär, August, Tall. Peapostk. van. am., 1. dets.
Linnat, Jaan, Tall. Peapostk. van. am., 24 dets.
Vimson, Alma, Tall. Peatel.-k. kiirt. am., 11. dets.
Tagobert, Jaan, Türi Ptk. 1-b j. am., 24. dets.

30 a.

Poljakov, Alma, Tartu Tel.-v. 1-a j. am., 31. dets.

25 a.

Kilm, Aado, Tall. Välisp. Ptk. 1-b j. am., 29. dets.
Juhtund, Olga, Tall. Telef.-v. 2. j. am., 29. dets.
Haidla, Agnes, Vastseliina Ptk. 2. j. am., 29. dets.
Vahtra, Elise, Rapla Ptk. 2. j. am., 29. dets.

Kaasteenijad, saatke „Postisarvele“ juubilaaride pilte!

Toim.

Väljaandja: Posti-Telegr.-Telef. Teenijate Kutseühingu Keskjuhatus. Tegev- ja vastutav toimetaja Rudolf Kroon. Toimetuse ja talituse asukoht: Tallinn, Vene tän. 9; aadress: „Postisarve“ pk. 266. Tallinn. 24. november 1939. a. Trükikoda „Estotrükk“, Tallinn S. Karja 8.

SÜGISHOOAJAKS

välis- ja kodumaa

kleidī-

mantli-

kostüümi-

ülikonna-

riideid

Dillaseid- ja vateeritud

voodivaipu, hommiku-

ja supelantli riideid,

päevasärgi riideid,

taskurätte jne. soovitab

J. Rosīng & Ko

S. Karja 11, Tallinn

Telefon 445-84

Sõnas

ja

pildis

Igale perekonnaliikmele toob iga päev parima valiku põnevaid uudiseid, asjalikke ja huvitavaid kirjutisi ning tarvilikke kuulutusi – 3600 suurt lehekülge aastas – kui tellite veel täna „Uus Eesti“ terveks aastaks.

Tellimise hind postiga saates: esimene veerand-aasta Kr. 5.—, edasi iga kuu Kr.1.50, või 5 senti üksiknumber.

„Uus Eesti“ tellimisi võtavad vastu iga päev kõik postiasutised ja „Uus Eesti“ kontorid ja esindajad kõikjal üle riigi.

NAISTE JA MEESTE

VIHMAKUUBESID,
kummist ja impregn.

KALOSSE,

VIHMAVARJE,

VAHARIIET,

DŽUUTVAIPU,

LINOLEUMI

ja

PUDUKAUPA

soovitab suures valikus

KULL'I ÄRI

TALLINN, VANA POSTI 8

Osamaks võimaldatud
Orderid saadaval Tallinna pea-
postkontoris prl. K. Avloilt.

Nagu laev ilma tüüriga
on postlane

„Postisarveta“

